

PISANII SÂNGEORZENE

coisiune, e : dispensarea de derima' vechiã ba
ferica, p
vintia
santele
in base
aducei
Causele,
si la cea
Cã ac
de se
Comi
deloru
datu r
ei aci
Er' ung
chiesi b
din op
fiendu
colu lu
baseric
baseric
tocolu
vechii
Ina p
sparger
umatoriele considerante !
Materialul

asta pri
area, ca
punia
voru re
sterei.
ita rogare,
tu !
ui odata
arora agu
ma via
decisulu
gera re
carde
in Proto
nisiunea
derimarea
cestu Pro
sparger
Bj -
nia ofupa
ia baserica

MIRELA JOJA
- ARTIST PLASTIC -

**ANUL X, NR. 11(111)
NOIEMBRIE 2021**

PISANII SÂNGEORZENE

- Spiritualitate, Istorie și Tradiție

Lucrare aparținând artistei Mirela Joja

ANUL X, NR. 11(111), NOIEMBRIE 2021

PISANII SÂNGEORZENE

Revistă de spiritualitate, istorie și tradiție locală

Fondatori: profesor FLORIN HODOROGA
teolog ALEXANDRU DĂRĂBAN

Consultant științific: Dr. Mirela Popa-Andrei, cercetător științific II, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române

Colaboratori permanenți: Dr. Elisabeta Scurtu, Preot Dr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu,
Dr. Dorin Dologa, Icu Crăciun, Florin Hodoroga

Editor și redactor responsabil: Alexandru Dărăban

Tehnoredactare: Alexandru Dărăban

REDACTIA: Casa de Cultură Sângeorz-Băi, str. Republicii nr.33,
jud. Bistrița-Năsăud; E-mail: florin.hodoroga@gmail.com

Jucu, str. Jucu-Herghelie nr. 67, jud. Cluj

aldaraban57@gmail.com

Revista poate fi citită pe rețeaua de internet la adresele:

<https://independent.academia.edu/DarabanAlexandru>

<http://en.calameo.com/accounts/3280504>

<https://pisaniiasang.wordpress.com>

COPERTA 1: Mirela Joja

COPERTA 2: Lucrări ale artistei Mirela Joja

COPERTA 3: Lucrări ale artistei Mirela Joja

COPERTA 4: Mirela Joja în mijlocul familiei

Fotografiile din acest număr provin din cadrul Serviciului Județean al Arhivelor Naționale Bistrița-Năsăud (colecția fotografii), Facebook (Vicariatul greco-catolic Năsăud, Leon Prădan, Cornel Rusan, Iosif Ciunterei, Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi), Centrul Cultural „Justin Sohorca” Sângeorz-Băi, colecția personală a artistului Maxim Dumitraș

Cuprins

<u>CUPRINS</u>	5
<u>EXCELLENTIA</u> – MIRELA JOJA.....	6
<u>BISERICĂ, ȘCOALĂ, SOCIETATE</u>	
<i>Telegrama adresată de sângeorzeni „Gazetei Transilvaniei”</i>	8
<i>O inițiativă a lui Solomon Haliță privind ajutorarea școlii din Rocna Veche</i>	9
SOLOMON HALIȚĂ, <i>Tactul pedagogic</i>	11
DR. DORIN DOLOGA, <i>Unele aspecte economice la Sângeorz-Băi în perioada 1870-1895</i>	14
<u>DIN GRANITĂ</u>	
ICU CRĂCIUN, <i>Măiereanca Livia Rebreanu-Hulea în postura de gazetar</i>	20
ALEXANDRU DĂRĂBAN, <i>Locuitorii din comuna Rebrișoara participanți la Primul Război Mondial</i>	22
DR. ELISABETA SCURTU, <i>Familii de preoți greco-catolici din Țara Năsăudului (1700-1948) – Familia Pop din Rebrișoara</i>	54

Excellentia

Mirela Joja

M-am născut pe 30 Martie 1989 în Dorohoi, județul Botoșani. Tata este din Sângeorz-Băi, iar mama din Cristinești, Botoșani.

Încă din copilărie m-au atras artele vizuale și îmi plăcea foarte mult sa desenez. Una dintre surorile mele desena foarte frumos și m-a motivat și pe mine să explorez acest mijloc de exprimare artistică. Cred că talentul pentru arta plastică este moștenit în parte de la bunica din partea tatălui care avea o deosebită îndemânare în meșteșugul popular, mai ales în confecționarea costumelor populare. Cu mândrie păstrez doua ii de la ea. Tatăl meu avea plăcere în a desena și a sculpta obiecte populare în lemn.

În școala generală am urmat cursurile unui cerc de artă plastică unde mi-am dat seama că vreau să continui mai departe această pasiune, așa că am dat admitere la Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza” din București. Am continuat studiile la Universitatea Națională de Arte, secția Pictură la clasa profesorului Petru Lucaci, urmate de studiile de master în același loc. În ultimul an de facultate am studiat un semestru la Facultatea de Arte din Valencia, Spania, unde am avut ocazia să experimentez tehnica gravurii, a instalației și să intru în contact cu noțiuni de cinematografie. A fost, fără îndoială, o experiență minunată care m-a îmbogățit cultural. Ca formă de expresie vizuală, explorez, în deosebi, pictura (ulei pe pânză), dar și desenul, obiectul și instalația, pe care le folosesc în funcție de ideile pe care vreau să le exprim.

Pe parcursul activității mele artistice am avut ocazia să expun în diverse galerii și muzee, printre care menționez:

- „Anca Potrasu” din București prin participarea la proiectul „Five in theHouse”;
- „Victoria Art Center”, București;
- Sala Brâncuși din cadrul Palatului Parlamentului;
- Galeria „Caminul Artei”, Bucuresti;
- Centre Jove Del Mercat „Mislata”(Valencia), Spania.

MIRELA JOJA

Am participat la o rezidență artistică în Budapesta, Ungaria, la central artistic „Art Quarter Budapest”, care s-a finalizat cu o expoziție de grup în același loc și cu o participare, apoi, la „Tihany Art Festival”, Ungaria.

În ultimii ani m-am dedicat, alături de arte plastice, și designului grafic, lucrând la proiecte de identitate vizuală, atât în România, cât și în Marea Britanie. Acest proiect a pornit din dorința de a înțelege și cerceta atracția și, uneori, obsesia umană către toate canalele și formele de mass media și social media. Este o serie de lucrări care pune întrebări în legătură cu ce este realul și până unde se întind granițele acestuia. Aceste forme de media și social media duc către o inevitabilă comparație între oameni, sisteme, locuri, făcându-ne să ne simțim mici și să percepem lipsuri imaginare. Cât de reale sau artificiale sunt acestea? De asemenea, rețelele sociale sunt și un loc de izolare și refugiu față de lumea în care trăim, un loc în care ne construim propria realitate care este de cele mai multe ori iluzorie.

Am ales să folosesc covorul roșu pe care l-am plasat în diverse spații contrastante cum ar fi spitale, locuri abandonate, mediul urban. Acesta este un simbol al vieții perfecte, a vieții „perfecte închipuite”, subliniind prin contrastul cu locul în care a fost plasat imaginea iluzorie a perfecțiunii construite de rețelele de socializare și filme. Zonele de pânză albe sugerează visare și eliminarea identității personale. Acestea sunt îmbinate cu zone de pictură mai neclare sugerând oscilizația dintre lumea reală și imaginara făcându-le de nedistins.

Dedic această apariție în revista „Pisani Sângeorzene” tatălui meu care a iubit cel mai mult locurile natale, colinele Sângeorzului și, care, astăzi, se odihnește într-o veșnicie pe una din ele. Fără doar și poate, a reușit să îmi transmită și mie aprecierea pentru locul natal, pentru natura, cu totul specială și pentru graiul local, de care mă voi bucura mereu.

Lucrare aparținând artistei Mirela Joja

BISERICĂ, ȘCOALĂ, SOCIETATE

TELEGRAMA ADRESATĂ DE SÂNGEORZENI „GAZETEI TRANSILVANIEI”

Gratulăm și noi, ca tot Românul cu suflet bine simțitor, mamei „Gazeta“ la jubileul ei de 50 ani.

Binecuvântată a fost ora, în care a răsărit pentru neamul românesc acest luceafăr, luminându-ne ca un stâlp de foc în zile mai mult negre, decât senine, o jumătate de veac!

Ne închinăm cu respect aceluia, care au ținut de la urzirea ei și țin și astăzi aprinsă această făclie în mijlocul atâtor probe grele, ce ne-au apăsă și ne apasă!

Dorim ca și de aici încolo să ne lumineze și să ne țină strâns legați pe lângă mărețul stindard național cu sublima deviză:

„Dumnezeu și dreptul nostru!”

Silviu Sohorca - preot, Ieremia Șorobetea învățător, Paul S. Rusu, Ștefan Utalea - învățător, Matei B. Brutaru, Mihail Domide - învățător, Alexandru A. Epureanu, Constantin Economu, Vasile Pop - cooperator, Maxim Haliță.

Sângeorgiul Român, 1 Ianuarie 1888¹.

¹ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, Anul LI, 1888, nr. 7, p. 1.

O INIȚIATIVĂ A LUI SOLOMON HALIȚĂ PRIVIND AJUTORAREA ȘCOLII DIN ROCNA VECHE

Domnule Redactor!

Citind apelul adresat către toți Români de către comitetul pentru ajutorarea școlărilor români săraci cu cărți de școală, înființat în Rocna Veche sub președinția d-lui Floriană Porcius, secretar Ioan Pop Reteganul, redacțiunea revistei „George Lazar“ a deschis 32 liste de subscripții, pe care le-a distribuit în Bârlad și alte orașe. Termenul de înapoiere a listelor fiind expirat deja, am crezut de datoria noastră a înainta sumele adunate comitetului respectiv și a publica numele persoanelor ce au binevoit a răspunde apelului nostru, fără a mai aștepta înapoierea listelor ce încă n-am primit. Exprimăm cu această ocaziune mulțumirile noastre tuturor persoanelor care au binevoit a ne da concursul.

Fiindcă în Brașov schimbul monedei române în monedă austriacă se face mai avantajos, ne luăm libertate a vă încredința Domniei voastre suma de lei 300 (trei sute lei), ce am colectat - în bilete de bancă românești - cu rugarea, că după ce o veți preface în monedă austriacă, să binevoiți a o înainta d-lui Florian Porcius, președintele comitetului, în Rocna Veche.

Totodată vă rugăm ca să binevoiți a publica în prețuitul d-voastră ziar această scrisoare, precum și numele persoanelor ce au contribuit, după cum urmează:

Lista Nr. 3.

Ștefan Neagoe: 10 lei.

Lista Nr. 4.

Stroe Beloescu: 15 lei, N. Pană: 2 lei. Suma 17 lei.

Lista Nr. 5.

Lascarü Hergescu: 5 lei, Vasile Câmpeanu: 5 lei, Elia Apostolescu: 5 lei, George Albu Diacon: 5 lei (institutori).

Elevii următori: Bușilă Nic. 1 leu, Caborschi Casimirü 1 leu, Gherasim Nic. 1 leu, Hergescu Al. 1 leu., Nic. George 1 leu, Caborschi M. 1 leu, Bistrițianu Cr. Ion 1 leu, Dobrovici C. George 1 leu., Bruckner Victor 1 leu, Cambur Ion 1 leu., Coat Gr. 50 bani, Patriciu Gr. 50 bani, Țucman Mendel 50 bani, Gherghiu Al. 50 bani, Horoviți Avram 50 bani, Manoliu Anton 50 bani, Albu George 40 bani, Patriciu Odiseu 40 bani, Calman Margulis 40 bani, Georgiu Iorgu 30 bani, Căciulă Mateiu 30 bani, Sticlar Moise 25 bani, Stoian Ionü 25 bani, Bobocea George 25 bani, Săpătoriu Em. 20 bani, Nichilovici D. 20 bani, Buță Const. 20 bani, Borști Nic. 20 bani, Handrabur D. 20 bani, Anastasiu Gr. 20 bani, Hălcescu G. 20 bani, Chiricuță Anton 20 bani, Potamian Ant. 20 bani, Angheluță Ion 15 bani, Stanciu Pompiliu 15 bani, Ion Ivan 15 bani, Bogdan Const. 10 bani, Țiplică P. 10 bani, Gavrilică Nic. 10 bani, Tălarii Iordache 10 bani, Ion D. 10 bani, Miloș Ștefan 10 bani, Nicolae Constantin 10 bani, Anghel Sterian 10 bani, Georgiu Constantin 5 bani, Căzan Nic. 5 bani, Nic. Vasile 5 bani, Bașta Ales. 5 bani, Ion Nic. 5 bani, Ciucă Oprea 5 bani, Pascal V. 5 bani, Murgoci Nic. 5 bani, Durbacă Const. 5 bani. Suma 39 lei 5 bani.

Lista Nr. 6.

Const. Slobozianu 2 lei, G. Gândilă 1 leu, A. Hâncu 1 leu. Suma 4 lei.

Lista Nr. 7.

Iacob Fătu 10 lei.

Lista Nr. 10

Dr. C. C. Codrescu 10 lei.

Lista Nr. 16.

Ion Cetățean 7 lei, Ion Gh. Munteanu 5 lei, Iulian Delescu 5 lei, Constantin Pop 5 lei, Dragomir Constantinescu 5 lei, D. Cerchez 6 lei, Eremie Manole 5 lei. Firma Frigatoru Coltofeanu și

O INIȚIATIVĂ A LUI SOLOMON HALIȚĂ PRIVIND AJUTORAREA ȘCOLII DIN ROCNA VECHÉ

Dobrescu 10 lei, Bonifaciu Pitiști 5 lei, Anton N. Rufa 5 lei, V. Kikonban 5 lei, Constantin Marinescu Ion Coleș 3 lei, Anonim 3 lei, Adela Imbru 3 lei, Anonim 3 lei, C. Rachigide 3 lei, I. Galescu 2 lei, Dr. G. Valeri 2 lei, Anonim 2 lei, P. Grigorescu 2 lei, Alexandru Braun 1 leu, Eu 1 leu, Anonim 1 leu. Elevii următori din Institutul Negri Galați: Șt. V. Țenov 2 lei, N. Calfoglu 1 leu, N. Grozea 2 lei, I. Nediu 1 leu, D. D. Drăgănescu 3 lei, H. Seidner 1 leu N. Cardaș 2 lei H. Vladicoglu 1 leu, A. V. Teodorescu 2 lei, D-1 X 2 lei, Em. Papadachis 2 lei. Suma 112 lei.

Lista Nr. 21.

Ion Pipoș 2 lei.

Lista Nr. 25

Ernest Varnav, prefect Huși 10 lei, G. N. Roiu 10 lei, Nic. Bossie Rezeșu 5 lei, Ștef. Racoviță 5 lei. Suma 30 lei.

Lista Nr. 27.

Alexandru Radu 20 lei.

Lista Nr. 28.

P. Dulfu 5 lei.

Lista Nr. 31.

M. I. Tighiceanu 5 lei, Lazar, Bistrițianu 10 lei, I. Catul 5 lei, I. Pamfilie 5 lei, Ion Popescu, profesor 5 lei. Suma 30 lei.

Suma totală a banilor colectați 289 lei 5 bani.

Diferența până la suma de trei sute lei (300 lei), precum și toate spesele ocazionate cu listele de subscripții și expedierea banilor au fost purtate de redacțiunea revistei.

Solomon M. Haliță,

Redactorul revistei „George Lazar”¹.

SOLOMON HALIȚĂ în zilele Marii Uniri de la 1918

¹ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, Anul LI, 1888, nr. 42, p. 2.

TACTUL PEDAGOGIC

SOLOMON M. HALIȚĂ¹

Știința pedagogică de astăzi, ajunsă la un înalt grad de dezvoltare, a luat naștere din practica pedagogică. Popoarele primitive își creșteau copiii conduse de un instinct ce se apropia foarte mult, la început negreșit că a fost același cu al animalelor. Acestui instinct natural, pornit din instinctul de conservare a speciei, în proporție cu înaintarea omului către progres, i s-au alăturat o sumă de experiențe relative la creșterea copiilor care, în mod tradițional, s-au transmis de la o generație la alta.

Astfel, la popoarele cele dintâi nu putem vorbi de teorie a pedagogiei. Aceasta s-a dezvoltat mai târziu când omenirea a ajuns pe o treaptă mai înaltă de dezvoltare. La popoarele cele culte ale antichității, ca grecii și romanii, egiptenii, deși găsim câteva reguli în privința educației copiilor, ele nu formează un sistem și afacerea educației copiilor era lăsată tot părinților, în special mamei, care se conduceau mai mult de experiențele pedagogice câștigate pe calea arătată decât de reguli teoretice științifice.

În măsura în care știința antropologică a luat mai mare dezvoltare și, în special, de când studiul psihologiei s-a pus pe terenul obiectiv al experienței, lăsând la o parte chestiunile metafizice și ocupându-se numai cu observarea și clasificarea fenomenelor spirituale, cu explicarea legilor după care ele se întâmplă, în aceeași măsură și experiențele câștigate în educație și regulile deduse din practica pedagogică s-au pus într-un sistem bazat pe principii științifice și s-au ridicat la rangul de știință. Întrucât, însă, principiile și regulile pedagogice trebuiesc puse în practică, pedagogia este o artă. Condițiunile artei pedagogice sunt, dar: teoria și practica pedagogică.

Deși practica pedagogică a premers teoriei, aceasta este de cea mai mare însemnătate, pentru că ne arată legile dezvoltării fizice și psihice a omului, ea ne servește de călăuză în alegerea și aplicațiunea mijloacelor educative și didactice. Teoria și practica trebuie să meargă mână în mână, să se sprijinească și ajutoreze una pe alta, căci altfel și practicianul care va neglija teoria pedagogică, cât și teoreticianul, vor orbecăi și opera lor nu va fi încoronată de succes.

„Dascălul nonagenar al școlii sătești are experiența rutinei sale ruginite de nouăzeci de ani; adică are el oare critica roadelor muncii și a metodei sale?” întreabă Herbart, cu drept cuvânt, în introducerea la Pedagogia Generală; o întrebare la care avem nevoie de un răspuns.

Același lucru îl putem zice și despre pedagogul teoretic care, dacă n-are deprinderea de a pune în practică și a aplica regulile și legile pedagogice, la început va fi foarte stângaci. Teoria și practica, unite, ne vor conduce cu mai mare siguranță către scopul educației.

Cu toate acestea, pentru ca să putem zice că cineva este educator perfect, că este – dacă putem să ne exprimăm astfel – artist pedagogic, afară de practica și teoria pedagogică, mai are nevoie să fie înzestrat cu tactul pedagogic, numit și talent. Am zis că să fie înzestrat, pentru că în cele mai multe cazuri, talentul și tactul pedagogic sunt aplicațiuni sau dispozițiuni naturale înnăscute; ele se pot însă și câștiga pe calea experienței și a deprinderii, după cum vom vedea mai târziu.

Arhitectul care cunoaște foarte bine regulile artei sale și are destoinicia și deprinderea practică de a le aplica, nu este încă artist desăvârșit dacă nu va poseda acel simț fin care să-l călăuzească în cazurile pe care regula generală nu le prevede; și nu le poate prevedea, tocmai din cauză că sunt prea specifice; care să-i arate unde, când și cum să aranjeze cutare ornament, figură, etc.

Tot astfel și educatorul.

¹ Acest articol a fost publicat și în revista „George Lazar”, Bârlad, Anul II, 1888, nr. 5-6, pp. 221-226.

SOLOMON M. HALIȚĂ

Pedagogia generală se ocupă cu expunerea principiilor pedagogice generale care au în vedere pe elevul ideal. În practică însă n-avem a face cu un elev ideal, ci cu o sumă de elevi reali care, fiecare, se deosebesc unul de altul, fiecare își are individualitatea sa.

Deosebite vor trebui în anumite cazuri să fie și mijloacele pedagogice după indivizii față de care le vom aplica.

Destoinicia sau capabilitatea de a putea afla îndată ce trebuie să facem într-un caz dat; modul cum trebuie să ne folosim de principiile pedagogice sau mai mult decât atât, talentul de a nimeri calea adevărată și de a afla soluțiunea cea mai favorabilă scopului educațiunii și fără îndelungă precugetare, am putea zice, aproape în mod inconștient, în acele cazuri în care pedagogia nu ne dă suficiente lămuriri și ne lasă să alegem între două căi deosebite: această destoinicie o putem numi tact pedagogic¹.

În general, tactul, la om, este aceea ce este instinctul la animal. În acest înțeles tactul îl derivăm de la tactus – pipăit – ca finețe a sensului pipăitului, care nu este de a se confunda cu tactul ca măsură de timp în muzică. În viața practică întrebuițăm foarte des acest termen.

Zicem, spre exemplu, om cu mult tact omului prudent care, totdeauna, e stăpân pe situație, nu se precipită, etc. Cutare are nas fin, a mirosit ce se petrece cutare sau cutare lucru, etc. Prin roate aceste expresii voim să arătăm o agerime oarecare a minții, un fel de instinct natural de a descoperi ceva și de a se putea acomoda în orice situațiune. Tactul, în acest sens, este un fel de instinct social – zice Lindner – care se manifestă în societate printr-o conduită naturală, neforțată, cuviincioasă și potrivită mediului în care ne aflăm. Există și un tact moral, care constă în facultatea de a împăca cu ușurință deosebitele referințe din viață cu legile eterne ale moralei.

Acest instinct moral se manifestă foarte învederat în acel Daimonion a lui Socrate, în acea voce internă despre care el zicea că-i vorbește din Internul său întocmai ca un fel de revelație divină și cu ajutorul căreia se orienta în orișice situație grea a vieții.

În arta pedagogiei, ca în orișicare altă artă, nu există reguli decât pentru cazurile generale. Unde aceste reguli nu ne mai pot călăuzi, unde încetează generalul și începe particularul cu deosebirile sale, acolo începe tactul pedagogic.

Foarte multe mame posedă un tact mare, pedagogic fără ca să cunoască legi și principii pedagogice și fără ca să-și poată da socoteală pentru ce fac așa și nu altfel; acesta este un adevărat instinct pedagogic izvorât dintr-o psihologie naturală. Am zis, însă, că deși tactul în general vorbind, iar în special cel pedagogic, este o însușire înăscută – o predispoziție inerentă naturii individului, se poate însă și câștiga. Pentru noi, aceasta este de mai mare interes. Să vedem cum.

Pedagogia generală cuprinde legile și principiile generale de educațiune.

Psihologia, ca știința sa fundamentală, arată calea, iar Etica, scopul educațiunii. Cunoașterea acestora este indispensabilă pentru fiecare educator, însă o cunoaștere aprofundată, încât suma de cunoștințe ce o va poseda din aceste științe să i se prefacă în carne și sânge. În acest caz va ști cu siguranță și fără întârziere să aleagă într-un moment dat cel mai eficace mijloc de educațiune.

Însă, orișicât de important ar fi studiul psihologiei pentru cunoașterea naturii psihice a omului, singură teoria psihologică nu e de ajuns. Mai e de trebuință ca să cunoaștem bine natura copilului prin propria observațiune și aceasta nu numai între cei patru pereți ai școlii ci orișunde îl vom putea urmări. Cu cât îl vom cunoaște mai bine, cu cât vom studia mai bine toate deprinderile și aptitudinile sale, cu atât vom fi mai siguri în alegerea procedurii sau metodelor, precum și a mijloacelor educative ce vom întrebuița față de el; cu atât vom avea mai mult tact pedagogic. Și nimic nu este mai greu decât cunoașterea deplină a naturii omenești, fiindcă foarte multe sunt cauzele ce contribuie la producerea unui fenomen psihic: idei, simțăminte, voințe, natural, temperament, etc., cu un cuvânt conținutul conștiinței momentane, ce nu este tot același nu numai la doi sau mai mulți indivizi, dar nici la același individ în deosebitele timpuri.

Domnul Maiorescu zice² - relativ la nesuficiența legilor psihologice pentru cunoașterea oamenilor – „că în școală poți învăța să cunoști animalele, dacă ai urmat un curs bun de Zoologie, și

¹ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, Anul LI, 1888, nr. 211, pp. 2-3.

² Titu Maiorescu, *Din Experiență*, Almanahul Societății Academice „România Jună”, Viena, 1888.

TACTUL PEDAGOGIC

poți învăța să cunoști plantele și pietrele, dacă ai avut parte de un bun profesor de Botanică și Mineralogie, dar vai de omul care ar vrea să cunoască oamenii numai după un curs de Psihologie cum se predă în școlile și în cărțile fie și cele mai moderne” (Titu Maiorescu, Din experiență, Almanahul Societății Academice România Jună, Viena, 1888). Prin urmare, observațiunea proprie și studierea naturii copilului și în individualizarea educațiunii, sunt indispensabile.

Studiul pedagogiei istorice, iarăși, este folositor pentru câștigarea tactului pedagogic, pentru că ne introducem oarecum în atelierul marilor măștri pe terenul pedagogiei și, facem pas cu pas, alături cu dâșii, fiecare experiență ce ei au făcut-o, vedem geneza fiecărui principiu. De mare importanță este și observarea procedurii colegilor noștri mai experimentați. A asista la o lecțiune metodică înseamnă mai mult decât a citi o sumă de reguli teoretice. Conferințele didactice în care să fie vorba de metode, de armonizarea materialului didactic, aplicarea mijloacelor educative, etc., care la noi, din nenorocire, până acum sunt terra incognita (de regulă se convoacă conferințe numai când e vorba de a se aplica oarecare pedepse prevăzute de regulament) încă contribuie foarte mult la formarea tactului pedagogic.

Deși programele de studii prescriu din fiecare obiect materialul de predat în fiecare clasă, depinde de la tactul și talentul pedagogic al profesorului aplicarea programului la cazul individual al clasei sale. Și după ce și-a făcut împărțirea, profesorul cu talent pedagogic va ști a deștepta în elevul său interesul pentru studiu, fără de care nu se poate face nimic, iar deșteptarea interesului depinde de la legătura ce o stabilește între cunoștințele vechi și noi, de la cunoașterea materialului aceptor al elevului.

Toate aceste, însă, nu se învață din carte, pentru că cartea dă numai legile generale.

De cea mai mare importanță este tactul pedagogic în stabilirea raportului dintre elev și profesor.

Elevul ascultă pe profesorul său în virtutea autorității acestuia. Autoritatea și-o câștigă prin pozițiunea sa oficială, dar mai ales, prin superioritatea în cunoștințe.

Distanța dintre elev și profesor să nu se prefacă în prăpastie, peste care elevul să nu poată trece, căci atunci autoritatea nu va fi bazată pe iubire; însă nici profesorul să nu coboare prea jos față de elev, căci atunci devine comun și-și pierde autoritatea. Ambele extreme sunt dăunătoare. A afla calea mijlocie, nu putem decât cu ajutorul tactului pedagogic.

Cu deosebire, de mare necesitate pentru atingerea scopului educațiunii este tactul pedagogic în aplicarea mijloacelor extraordinare ale educațiunii, precum sunt: laude, recompense, înfruntări, pedepse, ironie, etc.

Pe cât sunt de eficace aceste mijloace când sunt bine aplicate, pe atât sunt de dăunătoare pentru formarea caracterului, dacă vor fi aplicate greșit. Singur numai tactul pedagogic ne va îndruma când, cum și în ce măsură să le aplicăm. Nu voi intra în această analiză; voi încheia cu cuvintele lui Curtmann: „o dojană pe nedrept nu se poate șterge nici cu o sută de laude materiale”; pe de altă parte, laudele nemeritate demoralizează deopotrivă pe cel lăudat ca și pe colegii săi; acela devine vanitos și se încrede prea mult în sine, iar aceștia se ațâță la ură și pasiuni și se descurajează. În toate cazurile aceste, autoritatea profesorului decade în ochii elevilor săi, iar consecințele sunt nefaste scopului educațiunii¹.

¹ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, Anul LI, 1888, nr. 212, pp. 1-2.

UNELE ASPECTE ECONOMICE LA SÂNGEORZ-BĂI ÎN PERIOADA 1870-1895

DR. DORIN DOLOGA

În perioada 1870-1895 la Sângeorz-Băi agricultura continuă să fie activitatea economică de bază. În această perioadă aici nu s-au înregistrat modificări majore în ceea ce privește agricultura. Totuși, se constată existența unei culturi economice minime, în sensul unei „mici producții” agricole și animale destinate valorificării pe piața târgurilor din Rodna și Năsăud. Aceasta nu a permis o acumulare în sens capitalist, ci doar supraviețuirea economică a populației de la Sângeorz-Băi.

În ceea ce privește structura terenurilor pe categorii de folosință, aceasta depindea de condițiile de relief și climă. Ea era legată de asemenea de puterea economică și de numărul populației. În anul 1870 la Sângeorz-Băi existau 28.417 iugăre și 434 stânjani pătrați (circa 16.410 hectare) de teren. Din acestea 2.803 iugăre și 993 stânjani pătrați (circa 1.618 hectare) erau teren arabil, 4.707 iugăre și 560 stânjani pătrați (circa 2.718 hectare) erau fânațe, 5.618 iugăre și 344 stânjani pătrați (circa 3.244 hectare) erau pășuni, 11.041 iugăre și 877 stânjani pătrați (circa 6.376 hectare) erau păduri, iar 1.246 iugăre și 840 stânjani pătrați (circa 719 hectare) era teren neproductiv¹.

În anul 1895 gospodăriile din Sângeorz-Băi aveau o suprafață totală de 28.424 de iugăre (16.414 hectare) de teren. Dintre acestea 3.378 iugăre (circa 1.950 hectare) erau teren arabil, 114 iugăre (circa 65 hectare) erau grădini, 3.792 iugăre (circa 2.189 hectare) erau fânațe, 9.671 iugăre (circa 5.585 hectare) erau pășuni, 10.409 iugăre (circa 6.011 hectare) erau păduri, 1 iugăr (0,57 hectare) stufăriș, iar 1.059 iugăre (circa 589 hectare) era teren neproductiv².

După cum se constată din datele de mai sus, în perioada 1870-1895 pe primul loc ca întindere se aflau pădurile, urmate în ordine de pășuni, fânațe, terenuri arabile și teren neproductiv. Suprafețele acoperite cu păduri și pășuni erau predominante (58,62 % din întreaga suprafață în anul 1870 și 70,64 % în anul 1895). Terenurile arabile erau reduse ca întindere (9,85 % din întreaga suprafață în anul 1870 și 11,88 % în anul 1895). În anul 1895 la Sângeorz-Băi existau 718 gospodării³ și 1.950 de hectare de teren arabil, ceea ce înseamnă că fiecărei gospodării îi revenea, în medie, circa 2,71 hectare de teren arabil. Suprafețele de teren arabil erau prea mici pentru a acoperi necesitățile de hrană ale tuturor locuitorilor din Sângeorz-Băi.

În această perioadă întinderea terenurilor arabile de la Sângeorz-Băi a crescut cu 332 hectare, iar a pășunilor cu 2.341 hectare. Suprafața fânațelor a scăzut cu 529 hectare, a pădurilor cu 365 de hectare, iar a terenurilor neproductive cu 130 de hectare.

Suprafețele agricole au crescut în mod apreciabil. Sub presiunea nevoilor crescânde de hrană, datorate creșterii populației, oamenii au arat la Sângeorz-Băi și coastele dealurilor mai puțin fertile.

Într-o perioadă scurtă de timp, de numai 15 ani, suprafața pășunilor s-a mărit considerabil. Acest lucru s-a realizat datorită creșterii numărului animalelor domestice. Creșterea suprafeței pășunilor s-a făcut pe seama scăderii suprafeței fânațelor, pădurilor și a terenurilor neproductive.

¹ Adrian Onofreiu, *Informațiile statistice – importantă bază de date pentru perioada Districtului Năsăud*, în Dan Lucian Vaida, Mirela Popa Andrei (redactori coordonatori), Năsăud, „Arhiva Someșană”, seria a III-a, vol. XIII, 2014, p. 32.

² Traian Rotariu (coordonator), *Recensământul agricol din 1895. Transilvania*, vol. I, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003, p. 79.

³ *Ibidem*, p. 78.

DORIN DOLOGA

Într-o perioadă scurtă de timp, de numai 15 ani, suprafața pășunilor s-a mărit considerabil. Acest lucru s-a realizat datorită creșterii numărului animalelor domestice. Creșterea suprafeței pășunilor s-a făcut pe seama scăderii suprafeței fânațelor, pădurilor și a terenurilor neproductive.

Zona submontană de la Sângeorz-Băi nu era una tocmai prietenoasă cu agricultura. Suprafețele pretabile culturii cu grâu erau limitate. Aici nu s-au manifestat preocupări susținute pentru înlocuirea uneltelor de lemn, de slabă calitate, cu cele de fier, de calitate superioară, pentru selecționarea semințelor și pentru îmbunătățirea rasei animalelor. În regiunile cu populație preponderent românească, așa cum era și cea de la Sângeorz-Băi, Imperiul austriac, apoi cel austro-ungar, nu a intervenit. În alte regiuni ale Imperiului producția agricolă era alta. Dezvoltarea economică nu a fost susținută de către autoritățile publice austriece, apoi cele austro-ungare, pentru a aduce această zonă la nivelul celor mai dezvoltate regiuni ale Imperiului austriac, apoi a celui austro-ungar. La rândul său, nici conducerea Districtului Năsăud nu a manifestat suficient interes pentru dezvoltarea economică a zonei. Nimeni nu a pregătit țăranul român în ceea ce privește cunoștințele tehnice și cultura agricolă. Necesitatea unei educații economice era resimțită în epocă. Astfel, în anul 1840, Comisia economică a Regimentului II românesc de graniță de la Năsăud solicita înființarea pe lângă Școala normală (primară superioară) din Năsăud a unui curs de teoretic și practic de economie și gospodărie și înființarea și în alte locuri a unor instituții în care să se predea cunoștințe de agronomie, creșterea pomilor fructiferi și creșterea animalelor¹. Din păcate însă aceste solicitări au rămas la stadiul de deziderat. La fel ca în trecut, românii nu au astăzi cunoștințe economice de bază, pentru că nu au avut unde să le dobândească. În școală, în mass media, educația economică este inexistentă. Astăzi românii nu înțeleg pe deplin consecințele economice ale faptelor lor.

În anul 1895 la Sângeorz-Băi existau 472 de atelaje, din care 356 atelaje trase de doi boi, 113 atelaje trase de cai (70 atelaje trase de 2 cai și 43 atelaje trase de 1 cal) și 3 atelaje trase de vaci². Raportând cele 472 atelaje la cele 3.378 iugăre (circa 1.950 hectare) de teren arabil existente în anul 1895, fiecărui atelaj îi revenea circa 4,13 hectare de teren arabil. Ținând seama de faptul că în anul 1895 la Sângeorz-Băi existau 718 gospodării și 472 atelaje, înseamnă că, în medie, la fiecare 1,5 gospodării îi revenea un atelaj. Numărul de atelaje de la Sângeorz-Băi era suficient pentru exploatarea terenurilor arabile.

Condițiile de relief, sol și climă nu erau favorabile pentru cultura cerealelor, dar, în disperare de cauză, oamenii aveau semințe adaptate în timp.

În ceea ce privește animalele, acestea erau adaptate zonei de munte. Astfel, în anul 1895 la Sângeorz-Băi existau 2.350 bovine. Dintre acestea 1.252 erau de rasă sură, 479 erau de rasă maghiar-ardeleană, 370 de rasă bălțată, 72 de rasă mocănească, iar 177 de alt colorit³.

La nivelul anului 1870 locuitorii din Sângeorz-Băi trăiau exclusiv din ceea ce puteau produce în gospodăria proprie. Cele mai importante plante cultivate erau cerealele, pentru că acestea asigurau hrana populației. Grâul, porumbul, seara și hrișca se foloseau mai ales pentru hrana oamenilor, iar orzul și ovăzul pentru hrana animalelor. Baza alimentației populației din Sângeorz-Băi o forma mămăliga obținută din făină de mălai. Pâinea obținută din făină de grâu era consumată doar cu ocazia sărbătorilor mari de peste an. Viața nu era deloc ușoară pentru locuitorii din Sângeorz-Băi.

În ceea ce privește cerealele, de pe cele 2.803 iugăre și 993 stânjani pătrați (circa 1.618 hectare) de terenuri arabile de la Sângeorz-Băi, în anul 1870 s-au obținut 20.000 de mierțe de 20 de cupe de mălai, 2.500 mierțe de grâu, 2.000 mierțe de seară, 2.000 mierțe de orz, 18.000 mierțe de ovăz și 250 mierțe de hrișcă⁴. Dacă mierța avea 20 de cupe, iar aceasta era aproximativ egală cu un litru, iar litrul măsură 1 kg și un sfert, înseamnă că o mierță avea circa 25 de kg. Astfel, estimăm că la Sângeorz-Băi s-au produs în anul 1870 o cantitate de 500.000 de kg de mălai, 62.500 kg de grâu, 50.000 kg de seară, 50.000 kg de orz, 450.000 kg de ovăz și 6.250 kg de hrișcă.

¹ Virgil Șotropa, *Un act memorabil*, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, 1930, nr. 12, p. 161.

² Traian Rotariu, *Recensământul agricol din 1895. Transilvania*, vol. II, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003, p. 140.

³ *Ibidem*, p. 142.

⁴ Adrian Onofreiu, *op. cit.*, p. 35.

UNELE ASPECTE ECONOMICE LA SÂNGEORZ-BĂI ÎN PERIOADA 1870-1895

Ținând cont de condițiile de relief și climă productivitatea agricolă de la Sângeorz-Băi era una destul de bună.

Populația de la Sângeorz-Băi a crescut de la 2.692 locuitori în anul 1870 la 3.023 locuitori în anul 1890 și 3.320 locuitori în anul 1900¹. În intervalul 1870-1890 populația a crescut cu 331 locuitori, iar în intervalul 1870-1900 cu 628 locuitori. Creșterea numărului de locuitori însemna nevoi sporite de hrană. Majoritatea populației era alcătuită din români. Fenomenul care apare acum este acela al creșterii populației evreiești. Aceștia erau mici comercianți, care în timp au monopolizat comerțul de la Sângeorz-Băi.

În anul 1872 necesarul anual de hrană era considerat a fi de 10 mierțe pentru o persoană, adică 26.920 mierțe pentru cei 2.692 de locuitori de la Sângeorz-Băi². În anul 1870 aici s-au produs 24.750 de mierțe de mălai, grâu, secară și hrișcă³, adică aproximativ 91,93 % din necesar. Producția agricolă nu acoperea în întregime necesarul de hrană a populației de la Sângeorz-Băi.

Valorificarea producției agricole se făcea prin intermediul morilor. În anul 1872 la Sângeorz-Băi existau 5 mori cu șapte pietre, puse în mișcare prin forța apei. Într-un an s-au măcinat 18.000 de mierțe de cereale. S-au obținut 256 litrii (circa 320 kg) făină de pâine și 14.144 litrii (circa 17.680 kg) făină de mălai⁴.

Terenurile din zona Sângeorz-Băi erau prielnice pentru cultura cartofului, fasolei și verzei, care reprezentau baza alimentației populației locale, pe lângă mălai. În anul 1870 la Sângeorz-Băi s-au obținut 200 mierțe de 20 de cupe (circa 5.000 kg) de fasole, 100 mierțe (circa 2.500 kg) de mazăre, 2.500 mierțe (circa 62.500 kg) de cartofi, 20 mierțe (circa 500 kg) de bob și 40.000 căpățâni de varză⁵.

Regiunea în care se află localitatea Sângeorz-Băi era una favorabilă creșterii pomilor fructiferi. Aceasta reprezenta o activitate însemnată la Sângeorz-Băi, fructele obținute fiind folosite pentru consum sau fiind valorificate prin vânzare pe piața târgurilor și prin fabricarea băuturilor alcoolice. Astfel, în anul 1895 aici existau 4.465 pomi fructiferi, dintre care 2.376 pruni, 1.174 meri, 673 peri, 121 cireși, 51 nuci, 48 vișini, 14 caiși, 5 piersici, 2 migdali și 1 dud⁶.

Creșterea pomilor fructiferi este o activitate de tradiție la Sângeorz-Băi. În perioada interbelică aici a existat o asociație pomicolă, numită „Mărul sângeorzan”. Din prelucrarea fructelor se pot obține fructe deshidratate, gemuri, compoturi, sucuri naturale și băuturi alcoolice.

Pentru obținerea obiectelor de îmbrăcăminte se cultiva inul și cânepa. În anul 1870 la Sângeorz-Băi s-au obținut 1.000 fuioare de in și 40.060 de fuioare de cânepă. De la oi s-au obținut 360 centenarii (20.160 kg) de lână⁷. Inul era mai pretențios de cultivat decât cânepa și de aceea se cultiva mai puțin. Mare parte din îmbrăcămintea țăranilor români de la Sângeorz-Băi se confecționa din cânepă.

În ceea ce privește creșterea animalelor, aceasta depindea de suprafața pășunilor și fânațelor. Pentru hrana animalelor, prin cosirea fânațelor de la Sângeorz-Băi, în anul 1870 s-au obținut 4.000 care de fân de 6 centenarii (1.344.000 kg), 400 care de otavă de 6 centenarii (134.400 kg) și 800 care de paie de 6 centenarii (268.800 kg)⁸.

Cele mai importante animale erau boii și caii, deoarece acestea erau animalele de muncă. Vitele erau de asemenea importante, deoarece de la ele se obțineau laptele și carnea necesare hranei,

¹ Pompei Boca, Ion Moldovan, *Populația județului Bistrița-Năsăud între anii 1870-1970*, în Ștefan Dănilă, George Marinescu (redactori responsabili), „File de Istorie”, vol. III, Bistrița, 1974, p. 302.

² Adrian Onofreiu, *Districtul Năsăud (1861-1876)*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2010, p. 410.

³ *Idem*, „Informațiile statistice – importantă bază de date pentru perioada Districtului Năsăud”, în Dan Lucian Vaida, Mirela Popa Andrei (redactori coordonatori), „Arhiva Someșană”, seria a III-a, vol. XIII, Năsăud, 2014, p. 35.

⁴ Adrian Onofreiu, *op. cit.*, p. 409.

⁵ *Idem*, „Informațiile statistice – importantă bază de date pentru perioada Districtului Năsăud”, în Dan Lucian Vaida, Mirela Popa Andrei (redactori coordonatori), „Arhiva Someșană”, seria a III-a, vol. XIII, Năsăud, 2014, p. 35.

⁶ Traian Rotariu, *op. cit.*, p. 141.

⁷ Adrian Onofreiu, *op. cit.*, pp. 34, 35.

⁸ *Ibidem*, p. 35.

DORIN DOLOGA

iar în cazuri de extremă necesitate puteau fi folosite și ca animale de muncă. În anul 1895 la Sângeorz-Băi existau 2.350 bovine, din care 1.097 boi și juncani (982 boi mai mari de 2 ani și 115 juncani mai mici de 2 ani), 190 tauri și tăurași (2 tauri mai mari de 3 ani și 188 tăurași mai mici de 3 ani) și 1.063 vaci și juninci (739 vaci mai mari de 2 ani și 324 juninci mai mici de 2 ani)¹.

În același an, 1895, la Sângeorz-Băi existau 278 cabaline, din care 11 armăsari (1 armăsar mai mare de 3 ani și 10 armăsari mai mici de 3 ani), 174 cai (159 cai mai mari de 3 ani și 15 cai mai mici de 3 ani) și 93 iepe (77 iepe mai mari de 4 ani și 16 iepe mai mici de 4 ani). În afara acestora aici exista și un măgar².

În această perioadă munca boilor începe să fie înlocuită de cea a cailor. Boii erau animale mai puternice decât caii și cu ajutorul lor se efectuau lucrări agricole de calitate mai bună, dar caii erau mai rapizi, ziua lor de muncă era mai lungă, iar întreținerea lor mai puțin pretențioasă. La o muncă egală, boii erau mai scumpi decât caii cu circa 30 %. O agricultură tradițională, care folosea mai ales boii, începe să fie înlocuită de una capitalistă, care folosea caii.

Creșterea porcilor era importantă, aceștia constituind o sursă însemnată de carne, absolut necesară în condițiile iernilor lungi și grele de la munte, așa cum erau cele de la Sângeorz-Băi. De la oi se obținea lapte, carne și brânză pentru hrană și lână pentru haine și țesături. Întreținerea oilor era facilă, fiind animale puțin pretențioase în ceea ce privește hrana, iar mare parte din an puteau fi ținute la munte. Creșterea albinelor era importantă, deoarece mierea ținea locul zahărului de astăzi. Astfel, în anul 1895 la Sângeorz-Băi existau 833 porcine, 8.284 ovine, 669 caprine, 2.141 păsări și 217 familii de albine³.

În ceea ce privește produsele animale, în anul 1870 la Sângeorz-Băi s-au obținut 1.600 ferii a 8 cupe de lapte, 4.400 ferii de brânză și 7 centenarii de unt⁴. Dacă o felie avea 16 litrii, un litru avea un kg și un sfert, iar un centenar avea 56 kg, înseamnă că aici s-au obținut 25.600 litrii de lapte, 88.000 kg de brânză și 392 kg de unt.

La Sângeorz-Băi există o tradiție a creșterii animalelor. Și astăzi, la Sângeorz-Băi se obțin produse animale de calitate, așa cum sunt laptele și brânza. Producătorii locali, care valorifică resursele din zonă, trebuie încurajați și sprijiniți prin toate mijloacele, de către autorități și consumatori.

În această perioadă la Sângeorz-Băi nu s-a înregistrat o producție agricolă destinată desfacerii, nici chiar după organizarea târgului săptămânal începând cu anul 1898, ceea ce indică faptul că aici nu a existat în această perioadă o economie de piață funcțională. Motivul acestei realități economice îl constituie faptul că aici nu existau terenurile agricole, uneltele și animalele care să permită o organizare a producției în sistem capitalist. În această perioadă există însă indicii ale apariției germenilor producției pentru piață. Creșterea suprafețelor cultivate și a producției de porumb este un semn evident al apariției producției destinate pieței. Locuitorii din Sângeorz-Băi au înțeles faptul că producția de pe terenurile arabile era prea mică, iar eforturile prea mari. În consecință, activitatea agricolă a fost orientată spre cultivarea unor cereale și legume cu un randament mai ridicat (porumb, cartofi, varză), renunțându-se treptat la cultivarea grâului de primăvară, a orzului și secarei, care dădeau producții mici la hectar. Este vorba practic despre o adaptare la condițiile locale specifice. Porumbul era folosit pentru hrana oamenilor, dar și a animalelor. Pe lângă producția sporită de porumb și în legătură directă cu aceasta, accentul sporit pus pe creșterea animalelor, la Sângeorz-Băi s-a înregistrat o producție sporită de legume și fructe, de articole ale industriei casnice, destinate, în parte, valorificării pe piața târgurilor. Astfel, din cei 10.000 coți de țesături de lână și 8.055 coți țesături de pânză realizate la Sângeorz-Băi în anul 1870, s-au vândut 905 coți de țesături de lână și 1.290 coți de țesături de pânză, prețul total de vânzare fiind de 982 de florini⁵.

În ceea ce privește activitatea meșteșugărească, aceasta era mai mult decât modestă. În peri-

¹ Traian Rotariu, *op. cit.*, p. 142.

² *Ibidem*, p. 143.

³ *Ibidem*, p. 143.

⁴ Adrian Onofreiu, *op. cit.*, p. 34.

⁵ *Ibidem*, p. 34.

UNELE ASPECTE ECONOMICE LA SÂNGEORZ-BĂI ÎN PERIOADA 1870-1895

oada 1870-1895 la Sângeorz-Băi nu s-au semnalat măsuri de stimulare a activităților meșteșugărești. Numărul meseriașilor era extrem de redus, aproape simbolic. Acest lucru însemna că marea majoritate a necesităților unei familii se realiza în cadrul gospodăriei proprii. Bărbații confecționau unelte, donițe, în timp ce femeile torceau, țeseau și croșetau.

În joagărele de la Sângeorz-Băi, în anul 1870, s-au produs 4.000 de scânduri, 600 poște (scânduri groase), 2.000 de lețuri și 5.000 de dranițe (șindrile). Dintre acestea s-au vândut și s-au plutărit 2.000 de scânduri, 300 poște, 1.000 lețuri și 2.000 de dranițe, obținându-se suma de 1.190 de florini¹. Se poate observa faptul că deși lemnul constituia o importantă resursă a localității Sângeorz-Băi, acesta era slab valorificat. Acest lucru se datorează dezvoltării reduse a căilor de comunicație, drumuri și căi ferate. În lipsa drumurilor de acces, se exploatau doar pădurile aflate în marginea drumurilor. După cum se poate constata, din cauza lipsei drumurilor, în ultima treime a secolului al XIX-lea în Transilvania încă se mai plutărea !

Creșterea nivelului de trai și a nivelului cultural este strâns legată de dezvoltarea activităților economice și comerciale. În zonele preponderent românești, așa cum era și cea din Sângeorz-Băi, autoritățile austriece apoi cele austro-ungare nu au manifestat interes pentru dezvoltarea economică și socială, pentru dezvoltarea culturală a populației. Românii au fost menținuți cu premeditare într-o anumită formă de primitivism.

Apariția elementelor economiei noi de piață, moderne, precum și persistența elementelor economiei tradiționale, de subzistență, au determinat în această perioadă o evoluție lentă a economiei la Sângeorz-Băi. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește creșterea ponderii unor plante cu un randament superior și dezvoltarea creșterii animalelor. Agricultură și-a păstrat totodată un caracter arhaic, desfășurându-se în continuare în cadrul micilor gospodării țărănești, în primul rând pentru asigurarea necesităților de hrană ale locuitorilor și într-o măsură scăzută pentru valorificare prin vânzare, pe fondul unui interes redus manifestat de către autoritățile austriece, apoi cele austro-ungare, pentru dezvoltarea acestei zone românești și datorită unei înapoieri economice perpetuate în timp.

Aceste realități economice din perioada 1870-1895 le aflăm și astăzi, pentru că istoria este în tot ceea ce există astăzi. Ce am moștenit noi românii de la acest secol XIX și de la multe altele de dinainte, până la anul 1918? În primul rând am moștenit sărăcia, înapoierea economică, lipsa accesului la meserii, la școală, la tehnologie, la prosperitate. Suntem „beneficiarii” acestei evoluții istorice pe care am avut-o, a unui regim discriminatoriu care ne-a fost impus. Această abordare continuă și astăzi. Cum ar putea România să concureze cu celelalte țări, când trebuie să plătească dobânzi mai ridicate la împrumuturile contractate decât alte țări, când s-a impus ca valoarea bunurilor imobiliare românești să fie mult inferioară celor din alte țări și când întreprinzătorii străini, cu unele excepții, investesc în România în imobiliare și în activități comerciale, fără efecte benefice deosebite pentru țară și care presupun o recuperare rapidă a investiției, și nu în capacități de producție, cu impact major pe termen lung, așa cum sunt investițiile din alte țări? Oricum, dacă încercăm să înțelegem ceea ce am fost și cum a fost trecutul nostru, atunci vom putea să înțelegem ceea ce suntem și cum suntem astăzi. Acest lucru nu trebuie să ne îndemne la o atitudine pasivă, dimpotrivă. Istoria nu este liniară, dar dacă nu cunoaștem istoria riscăm să o repetăm. În anul 1840, Comisia economică a Regimentului II românesc de graniță de la Năsăud arăta că în lipsa meseriașilor, grănicerii cumpără din alte părți, iar banii ies din cercul Regimentului². Această situație este valabilă și astăzi. Trebuie, desigur, cumpărate și produse din alte țări, deoarece sistemul economic internațional este bazat pe relații, pe schimburi și nu pe autarhie. În schimb, ponderea acestora este mult prea ridicată, ceea ce afectează grav economia românească. Circa 70% din produsele alimentare din România sunt de import și doar 30% sunt românești, când situația ar trebui să fie de fapt inversă. România nu este o țară acoperită de ghețuri sau deșerturi, ci una cu un potențial agricol însemnat, care trebuie însă valorificat.

Trecutul este cheia prezentului. Prin analiza și descifrarea trecutului vom reuși să înțelegem prezentul și să încercăm să îl determinăm. Astfel vom reuși să ne transformăm din spectatori pasivi în actori conștienți ai vieții noastre istorice. Chiar dacă nu vom putea determina în întregime destinul

¹ *Ibidem*, p. 38.

² Virgil Șotropa, *op. cit.*, p. 158.

DORIN DOLOGA

nostru istoric, pentru că lucrurile nu depind în exclusivitate de noi, ne vom putea impune voința conștientă asupra parcursului nostru și nu vom urma doar unul stabilit de alții.

DIN GRANIȚĂ

MĂIEREANCA LIVIA REBREANU-HULEA ÎN POSTURĂ DE GAZETAR

ICU CRĂCIUN

Sora scriitorului Liviu Rebreanu, Livia, s-a născut în 12 octombrie 1889 în comuna Maieru, județul Bistrița-Năsăud, și a trecut la cele veșnice în 30 martie 1972, la Aiud, jud. Alba. A urmat primele clase în satul natal și Prislop, apoi liceul la Dej și Bistrița¹. Deși este cunoscută mai mult ca poetă, colaborând la revistele *Cosânzeana* (Orăștie), *Românul* (Arad), *România literară* (Aiud), *Unirea* (Blaj), *Gazeta Transilvaniei* (Brașov), *Lumina Femeii* (Cluj), și autoarea volumului de poezii *Răvașe-n tabără* (ediția I, în 1920, iar a II-a în 1929), a scris și texte pe care le-a publicat în revista *Inima lui Isus* ce apărea la Aiud din 1936, unde soțul ei, preotul greco-catolic Ovidiu Hulea, era redactor (director fiind monseniorul Ion Bucur, protopop de Aiud, iar celălalt redactor preotul Ion Belu). Încă de la primul număr, din 1 februarie 1936, Livia se dovedește o autoare talentată, când tipărește o epistolă cu titlul *Draga mea prietină*, unde povestește „cum a luat ființă în orașelul nostru (Aiud, n. n.) *Cultul Inimii Prea Sfinte*”. Autoarea scrie că se întorcea de la Lourdes, „unde soțul meu s-a vindecat în mod miraculos de-o boală grea”, pe care știința n-a putut s-o tămăduiască. La Paris, au vizitat Catedrala *Prea Sfintei Inimi*, unde s-au rugat pentru copiii lor și au asistat la o procesiune religioasă cu câteva femei, membre ale *Cultului Inimei Prea Sfinte a lui Isus*, iar la întoarcere au înființat și la Aiud o astfel de societate. Numărul 3 (an. I), din aprilie 1936, se deschide cu poemul, semnat de ea, *Primește-mă, Isuse dulce...*, scris ca un *Omagiu Călugărului Misionar D. Niculăeș*. În numărul 4 (an I), din 1 mai 1936, p. 10, Livia semnează textul *Pier Georgio Frassati*, unde prezintă viața acestui inginer, mort la 25 de ani (1901-1926), cunoscut pentru sufletul său „milostiv și plin de iubirea lui Dumnezeu”, când împărțea tot ce avea „colegilor lipsiți de bani” sau familiilor sărace. Cuvinte de laudă aduce și volumului acestuia *Cartea mea*, apărută la Blaj, datorită „părintelui Suci, neobositului conducător sufletesc al tineretului”. În numărul 9 (an. I), din 1 octombrie 1936, tipărește poezia *Ridică-mă, cerească Mamă...*, și textul *Sfânta Trezia de Pruncul Isus* sub forma unei epistole către o presupusă prietenă, unde prezintă viața acestei sfinte și dă amănunte despre călătoria făcută la Lourdes, oprindu-se la mormântul ei de la Lisieux, nu departe de Paris, vizitând și muzeul dedicat acestei călugărițe ce a vindecat și vindecă persoane suferinde, inclusiv ologi, rugându-se la mormântul ei. În numărul 11 (an. I), din 1 decembrie 1936, întâlnim un alt text intitulat *Răvaș din preajma Ajunului*, scris tot sub forma unei scrisori către o „prietină” necunoscută, cu care vrea să trăiască împreună bucuria frumoaselor zile ale Crăciunului; talentul ei literar este incontestabil; sensibilă, bună creștină, scrisul ei impresionează. În numărul 1 (an. II), din 1 ianuarie 1937, fiica Liviei, Maria Livia Hulea, elevă în clasa a VI-a, publică, la rândul ei, un text emoționant și vibrant, text intitulat *Întâia mea mărturisire*, iar în numărul 3 (an. II), din 1 martie 1937, pe șase pagini, este tipărită o nouă epistolă, intitulată *Amintiri din Lourdes*, unde prezintă istoricul miracolelor Sf. Fecioare din această lo-

¹ Vezi mai multe detalii despre viața și activitatea ei în antologia *Autori măiereni*, de Icu Crăciun și Iacob Naroș, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2015, pp. 284-285.

ICU CRĂCIUN

calitate, devenită loc de pelerinaj până în zilele noastre. În numărul 5 (an. II), din 1 mai 1937, Livia Rebreanu-Hulea publică un text stufos cu titlul *Impresiile unei pelerine* (7 pagini), din care reiese faptul că autoarea avea o cultură latină solidă, atunci când a vizitat Cetatea Eternă – Roma. Numerele 9-10 (an. II), din noiembrie-decembrie 1937, și 10-12 (an. III), din octombrie-decembrie 1938, se deschid cu poemele *Tresaltă, suflete...!*, respectiv *Rugăciune*.

Menționăm că în 2016, Editura Grinta i-a publicat volumul *Cântecele mele: memorii și versuri* (100 pagini), iar în 2014, Georgeta Orian a tipărit în *Analele Universității „Decembrie 1918”* din Alba Iulia (nr. 15) *Cuibul Rebrenilor de la Aiud. Schiță de istorie literară*, unde prezintă o ramură a familiei Rebreanu cu surorile scriitorului, Livia Rebreanu-Hulea, Maria Strat-Rebreanu și nepoata Maria Pussy-Gligor-Hulea. În 2002, Liviei Eugenia Rebreanu i s-a acordat titlul de Cetățean de Onoare Post Mortem „pentru contribuția la dezvoltarea culturii și spiritualității aiudene”. Tot în același an, i s-a acordat același titlu și soțului ei, Ovidiu Hulea „pentru contribuția la dezvoltarea culturii, literaturii și publicisticii aiudene”. În 2021, în fața Colegiului Național „Titu Maiorescu” din Aiud a avut loc dezvelirea bustului scriitorului Ovidiu Hulea, preot greco-catolic, poet, dramaturg, prozator și dascăl cu vocație, aici, el înființând primul liceu românesc în 1922, primul ziar în limba română – *Zorile*, în 1923, dar și periodicele *România literară* (1930) și *Inima lui Isus* (1936); până în prezent i s-au publicat volumele de poezie: *Blestemul codrului*, *De Profundis*, *Jerbe matinale*, piesa de teatru *Învierea* și romanul *Avram Iancu*. În anul 2007, Mariei Livia Gligor – Hulea i s-a acordat titlul de Cetățean de Onoare Post Mortem „pentru contribuția la dezvoltarea culturii și implicarea în viața comunității religioase greco-catolice”.

P. S. Mulțumesc d-lui dr. Alexandru Dărăban pentru semnalare.

LOCUITORI DIN COMUNA REBRIȘOARA PARTICIPANȚI LA PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

ALEXANDRU DĂRĂBAN¹

TABLOU NOMINAL

cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial
între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

Nr. curent	Numele și prenumele	Născut în comuna	Ocupațiunea civilă	Gradul avut la miliție	A fost decorat cu medalia	A luat parte la mișcările impuse de război			
						Chemat fiind			A fost refugiat
						La partea activă, ca soldat pe front	La partea secundară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc	Pentru a fi arestat sau internat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ani Ioan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
2	Bodiu Ioan I. Siu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
3	Burduhos Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

¹ Arhivele Naționale Sibiu, *Fond Astra - Tablou nominal despre locuitorii români care au luat parte la războiul din anii 1914-1918, județul Năsăud, comuna Rebrîșoara*, ff. 213-223 (f.-v.). Despre aceste documente din Fondul Astra au mai scris: Andreea Dăncilă Ineoan, *Investigând Primul Război Mondial din perspectiva unei anchete interbelice*, în „Astra Sabesiensis”, Sebeș, 2016, nr. 2, pp. 193-202; Ioan Popa, Laurențiu Toma, Tetiana Popa, *Românii din comitatele Sălaj, Sibiu și Solnoc-Dăbâca în Primul Război Mondial*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019, 323 p.; Tetiana Popa, Laurențiu Toma, Victor Sibianu, Rafael Țichindeleanu (coordonator Ioan Popa), *Românii din comitatele Bistrița-Năsăud, Ciuc, Mureș-Turda, Odorhei, Târnava Mare, Târnava Mică, Trei Scaune și Turda Arieș*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019, 566 p.; Alexandru Bucur, Vasile Mărculeț, *Participarea românilor din fostul județ Timiș-Torontal la Primul Război Mondial*, în „Revista Bistriței”, Cluj-Napoca, Editura Accent, XXXIII/2019, pp. 101-123.

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

4	Vlădica Ion	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
5	Acul Petre I. D.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
6	Bozbici Nicolai	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
7	Dumitrean Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
8	Hader Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
9	Ilovan Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
10	Cotul Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
11	Păvăloaie George	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
12	Linul Nicolai	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
13	Constantin Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
14	Olărit Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
15	Acul Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
16	Burduhos Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
17	Hoha Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
18	Doce Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
19	Goldstein Iszac	necunoscut			evreu	-	-	-	-
20	Mureșan Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
21	Roș Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
22	Seni Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
23	Burdeț Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
24	Acul Dumitru I. D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
25	Buhai Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 1						24	-	-	-
26	Burdeț Mihăilă	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
27	Ciuta George	idem	idem	fruntaș	-	X	-	-	-
28	Doboca Ștefan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
29	Irini George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
30	Roș Ioan I. Ștef.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
31	Roș Ioan I. Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
32	Sângeorzan Ioan vântu	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
33	Tiron Petru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
34	Pop Ioan I. T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
35	Țirca Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
36	Buhai Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
37	Buzilă Leon	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
38	Băeș Ioan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
39	Cârcul Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
40	Catarig Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
41	Lup Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
42	Tofeni Alexandru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
43	Buhai Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

44	Bădița leon	Rebrîșoara	econom	fruntaș	-	X	-	-	-
45	Buhai Nicolai I. I.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
46	Burduhos Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
47	Ciocârlă Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
48	Lacatiș George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
49	Tirlișan Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
50	Irini Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
51	Trifoi Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
52	Vlase Ioan	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
53	Buzila Ștefan	idem	idem	locotenent	-	X	-	-	-
54	Burduhos Ion	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
55	Burduhos Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 2						24	1	-	-
56	Buzila Nicolai	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
57	Pop Ion I. D.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
58	Cârcu Pavel	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
59	Mihalca Petru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
60	Toderic Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
61	Bota Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
62	Cârcu artene	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
63	Buzila Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
64	Burduhos Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
65	Buhai Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
66	Irini Demetriu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
67	Catarig Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
68	Muthi Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
69	Roș Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
70	Salvan Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
71	Seni Ioan I. V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
72	Sângeorzan Ștefan	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
73	Bodiu Ioan I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
74	Burduhos Dumitru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
75	Jarda Dumitru	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
76	Pop Macedon I. T.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
77	Sângeorzan Dumitru	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
78	Seni Ioan I. P.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
79	Acul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
80	Buhai Traian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 3						25	-	-	-
81	Bozomală Macedon	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
82	Bozbici Ion I. V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

83	Burdeț Macedon	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
84	Burdeț Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
85	Burduhos Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
86	Cârcu Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
87	Țirca Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
88	Cocârlă Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
89	Goarțe Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
90	Hader Macedon I. I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
91	Hader Macedon I. I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
92	Lup George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
93	Moldovan George I. Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
94	Moldovan George I. Ștef.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
95	Moldovan Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
96	Moldovan Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
97	Mureșan Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
98	Mureșan Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
99	Neamț Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
100	Oniga Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
101	Olari Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
102	Pop Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
103	Pop Macedon I. Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
104	Pop Macedon I. Buhai Vas. și Maria	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
105	Rebrean Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
106	Roș Dumitru	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
107	Corectură	-	-	-	evreu	-	-	-	-
108	Vlasă Ioan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
109	Ani Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
110	Bob Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 4						29	-	-	-
111	Bodiul Niculai	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
112	Bodiul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
113	Bodiul Alexa Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
114	Burduhos Iosif	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
115	Buta Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
116	Cârcul Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
117	Ciuta Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
118	Cotu Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
119	Doce Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
120	Doboca Ieronim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

121	Doboca Ioan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
122	Dumitrean Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
123	Dumitrean George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
124	Eremei Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
125	Hoha Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
126	Herciug Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
127	Ilovan Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
128	Ilovan Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
129	Linul Ioan	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
130	Linul Macedon	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
131	Lup George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
132	Lup Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
133	Moldovan Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
134	Morar Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
135	Morar Dumitru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 5						25	-	-	-
136	Muti Nicolai	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
137	Muti George	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
138	Mureșan Dumitru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
139	Olăriș Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
140	Olari Costan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
141	Pop Lazar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
142	Pop Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
143	Răcan Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
144	Rebrean Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
145	Rus George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
146	Sângeorzan Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
147	Țeran Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
148	Urda Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
149	Ani Iosif	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
150	Burdeț Pavel	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
151	Bozbici Dumitru I. V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
152	Bozomală Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
153	Burdeț George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
154	Câța Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
155	Cârcu Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
156	Dumitrean Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
157	Doboca Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
158	Corectură	-	-	-	evreu	-	-	-	-
159	Lup Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
160	Lup Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

161	Lup George	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
162	Maiorean Anchidim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
163	Mare Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
164	Pop Iacob	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
165	Pop Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 6						29	-	-	-
166	Pursuca Gavrilă	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
167	Pop Ion I. D.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
168	Roș Ștefan	idem	idem	Plutonier major	Argint I Argint II Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
169	Blidar Macidon	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
170	Bodiu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
171	Bodiu Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
172	Bozbici Ioan I. V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
173	Buhai Mihăilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
174	Clapău Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
175	Cârcul Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
176	Grivase Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
177	Hoha Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
178	Hoha Ionică	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
179	Herția Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
180	Lup Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
181	Moldovan Constantin	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
182	Olisău Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
183	Pop Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
184	Vlad Gavrilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
185	Moldovan George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
186	Bozbici Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
187	Burduhos Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
188	Bădița Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
189	Căția Gavrilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
190	Cârcul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 7						25	-	-	-
191	Ciocârlă Niculai	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
192	Goarță Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
193	Irini Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
194	Iujan Macedon	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
195	Iovul Alexă	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
196	Muthi Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

197	Moldovan Simion	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
198	Mare Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
199	Pop Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
200	Pop Victor	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
201	Sălvan Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
202	Tofeni Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
203	Burduhos George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
204	Burduhos Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
205	Buta Anton	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
206	Grec Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
207	Irini Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
208	Jarda Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
209	Lacatiș Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
210	Lup Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
211	Mihalca George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
212	Muthi Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
213	Pop Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
214	Răcan Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
215	Seni Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
216	Bozbici Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
217	Burduhos Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
218	Buzila Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
219	Ciocârlă Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
220	Dumitrean George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 8						30	-	-	-
221	Goarță George	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
222	Lacatiș Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
223	Oniga Iosif	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
224	Pop Valer	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
225	Roș Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
226	Roș George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
227	Vereș Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
228	Buzilă Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
229	Bumbul Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
230	Butta Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
231	Cotul Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
232	Ilovan Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
233	Mureșan Artene	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
234	Neamț Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
235	Olari Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
236	Roș Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

237	Sângeorzan Macedon I. D.	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
238	Tofeni Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
239	Țeron Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
240	Băeș Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
241	Doce Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
242	Doboca Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
243	Lup Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
244	Muthi Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
245	Moldovan Petru I. George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 9						25	-	-	-
246	Pop Vasile	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
247	Pop Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
248	Rotar Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
249	Sălvan Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
250	Corectură				evreu	-	-	-	-
251	Bozomală Dumitru	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
252	Biro Leon	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
253	Muthi Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
254	Pop Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
255	Seni Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
256	Bodiu Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
257	Buhai Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
258	Burdeț Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
259	Cotul Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
260	Hader Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
261	Jarda Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
262	Ilovan Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
263	Pop Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
264	Pop Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
265	Vereș Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
266	Ani Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
267	Bodiu Leon I. Grigore	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
268	Bozomală Mihăilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
269	Bozbici Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
270	Burduhos Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
271	Butta Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
272	Burdeț Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
273	Belteag George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
274	Bodiu Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
275	Bodiu Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

TOTAL PAGINA 10						29	-	-	-
276	Bozomală Toader	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
277	Cârcul Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
278	Cotul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
279	Dumitrean Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
280	Eremei Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
281	Lup Ion (Maria)	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
282	Lup Ion (Trifon Palage)	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
283	Lăzăric Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
284	Linul Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
285	Mihalca Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
286	Mare Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
287	Pop Iopan I. M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
288	Rebrean Cifor	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
289	Seni George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
290	Sângeorzan Niculai I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
291	Tirziu Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
292	Vlădica Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
293	Cotul Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
294	Roș Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
295	Rus Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
296	Sângeorzan Niculai I. Șt.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
297	Bodiul Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
298	Buzila Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
299	Bozbici Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
300	Cotul Costan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 11						25	-	-	-
301	Lacatiș Ioan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
302	Neamț Alexă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
303	Roș Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
304	Țirca Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
305	Burdeț Ioan I. I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
306	Cârcul Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
307	Irimi Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
308	Sângeorzan Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
309	Bodiu Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
310	Cotul Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
311	Roș Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
312	Roș Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

313	Rus Dumitru	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
314	Bodiul Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
315	Biro Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
316	Ciocârlă Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
317	Lup Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
318	Pop Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
319	Muthi Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
320	Sângeorzan Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
321	Tirlisan Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
322	Roș Macedon I. Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
323	Burdeț Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
324	Bozbici Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
325	Bozbici Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
326	Catarig Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
327	Catarig Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
328	Pop Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
329	Moldovan Leon suciu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
330	Olăriți Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 12						30	-	-	-
331	Buzila Iacob	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
332	Crimu Ioan Rebra	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
333	Bodiul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
334	Acu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
335	Precup Emil	idem	idem	Ajutor de sublocotenent	-	X	-	-	-
336	Bodiul Ioan învățător	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
337	Ciuta Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
338	Roș Ioan I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
339	Seni Niculai I. Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
340	Cocârlă Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
341	Cârcu George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
342	Ani Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
343	Roș Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
344	Buzila Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
345	Muti Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
346	Pop Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
347	Sângeorzan Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
348	Mare Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
349	Bodiul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
350	Cârcul Niculai	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
351	Bozbici Ioan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

352	Burduhos Nicolai	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
353	Muthi Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
354	Neamțiu Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
355	Sângeorzan Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 13						25	-	-	-
356	Pop Grigore	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
357	Pop Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
358	Acul Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
359	Mare Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
360	Tirlișan Alexa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
361	Ani Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
362	Catarig Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
363	Roș Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
364	Buta Clement	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
365	Olaru George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
366	Pop Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
367	Roș Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
368	Seni Grigore	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
369	Cârcu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
370	Roș Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
371	Rozomală Dumitru	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
372	Bodiu Ioan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
373	Buzila Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
374	Ciocârlă Nicolae	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
375	Moldovan Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
376	Muti Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
377	Roș Lazar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
378	Seni Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
379	Scurtu Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
380	Pop George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
381	Morar Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
382	Catarig Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
383	Olăseu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
384	Rus Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
385	Buhai Nicolae	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 14						30	-	-	-
386	George Petre	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
387	Bodiu Ioachim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
388	Muti Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
389	Bodiu Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
390	Rebrean Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

391	Cotu Ștefan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
392	Sas Ionică	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
393	Muti Ion I. Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
394	Mureșan Toma	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
395	Buhai Ionică I. Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
396	Cârcu Ion I. Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
397	Sârb Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
398	Mureșan Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
399	Tofeni Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
400	Bodiul Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
401	Bozbici Ion I. Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
402	Bozbici Ion L. V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
403	Cârcul Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
404	Sas Dumitru I. Șt.	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
405	Sângeorzan Toma	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
406	Galben Ștefan I. I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
407	Ani George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
408	Linul Leon I. I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
409	Pop Ștefan I. I.	idem	idem	caporal	Bronz Argint II	X	-	-	-
410	Pop Nicolai I. G.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
411	Bodiu Ion I. Ale.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
412	Muti Dumitru I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
413	Pop petre I. Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
414	Doboca Dumitru I. George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
415	Sângeorzan Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 15						30	-	-	-
416	Mihalea Petre	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
417	Linul Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
418	Circa Ioan I. N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
419	Acu Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
420	Eremei Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
421	Baieș Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
422	Olari Iuliu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
423	Ilovan Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
424	Buhai Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
425	Mihalea Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
426	Pop Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
427	Pop Iacob	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
428	Bodiu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
429	Burduhos Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

430	Jarda Dumitru	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
431	Pop Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
432	Seni Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
433	Roș Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
434	Muthi Mihăilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
435	Cârcu Mihăilă	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
436	George Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
437	Linul Iacob	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
438	Moldovan Iulian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
439	Irini Dumitru învătător	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
440	Seni Ioan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
441	Salvan Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
442	Vlase Simeon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
443	Tofeni Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
444	Buzila Niculae	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
445	Burduhos Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 16						30	-	-	-
446	Burduhos Ioan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
447	Burduhos Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
448	Cârcul Artene	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
449	Mihalea Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
450	Toderic Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
451	Bozbici Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
452	Grivase Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
453	Buhai Mihăilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
454	Burduhos Vasele	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
455	Lup Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
456	Pop Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
457	Roș Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
458	Bota Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
459	Burduhos Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
460	Bădița Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
461	Tirlisan Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
462	Ciocârlă Niculae	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
463	Lacatiș George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
464	Pop Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
465	Buhai Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
466	Buzila Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
467	Lup Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
468	Tofeni Alexandru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
469	Irini Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

470	Lup Vasele	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
471	Lazar Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
472	Roș Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
473	Muti Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
474	Buzila Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
475	Muthi Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 17						30	-	-	-
476	Gurițac Ștefan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
477	Bodiu Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
478	Acul Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
479	Acul Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
480	Bozbici Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
481	Băieș Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
482	Buhai Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
483	Dumitrean Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
484	Hader Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
485	Hoha Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
486	Cotu Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
487	Păvăloe George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
488	Linul Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
489	Ciurta George I. Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
490	Doce Alexa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
491	Cârcu George I. P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
492	Roș Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
493	Seni Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
494	Corectură	-	-	-	evreu	-	-	-	-
495	Tiron Petre I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
496	Doboca Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
497	Mureșan Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
498	Burza Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
499	Ani Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
500	Bodiu Ion	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
501	Ciuta Alexandru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
502	Linul Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
503	Bozbici Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
504	Buhai Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
505	Salvan George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 18						29	-	-	-
506	Goarte Ștefan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
507	Galben Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
508	Linul Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

509	Baltag Ioan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-	
510	Corectură	-	-	-	evreu	-	-	-	-	
511	Ciuta Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
512	Roș Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
513	Scurtul Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
514	Roș Iosif	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
515	Nicolae Sârb	idem	idem	plutonier	-	X	-	-	-	
516	Scurtu Dumitru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-	
517	Mureșan Ioan l. d.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-	
518	Toderic Domide	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
519	Toderic Dumitru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-	
520	Linul George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
521	Purcean Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
522	Burduhos Todor	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
523	Pop Dumitru l. Arsente	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
524	Bumbu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
525	Bumbu Anchidim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
526	Cârcul Nicolae l. Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
527	Burduhos George l. Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
528	Roș Dumitru l. George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
529	Ani Leon l. N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
530	Ani Dumitru l. N.	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-	
531	Ani George	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-	
532	Nistor Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
533	Pop petru l. Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
534	Pop Nicolae l. Șt.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
TOTAL PAGINA 19							29	-	-	-
535	Recan Nicolae	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-	
536	Seni Grigore	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
537	Salvan George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
538	Salvan George l. Șt.	idem	idem	păpuțar	-	X	-	-	-	
539	Tofeni petru	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-	
540	Iujan Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
541	Iujan George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
542	Burdeți Petre l. Șt.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
543	Muthi Ioan l. Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
544	Bodiu Nicolae l. Alexa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
545	Cotul George l. Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	
546	Belteag Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-	

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

547	Muthi Ion mandea	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
548	Ani Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
549	Burduhos Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
550	Burduhos Niculae	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
551	Burdeți George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
552	Burduhos Leon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
553	Buhai Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
554	Sângeorzan Dumitru I. I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
555	Sângeorzan Dumitru I. N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
556	Sângeorzan Gavrilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
557	Bozbici Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
558	Bozbici Alexandru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
559	Burdeți Alexa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
560	Buzila George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
561	Cotu Ion a Măriuchi	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
562	Constantin Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
563	Flore George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
564	Geroge Toader	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 20						30	-	-	-
565	Ilovan Ioan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
566	Lup Lazar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
567	Lup Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
568	Linul Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
569	Pop George I. Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
570	Talpoș Gavrilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
571	Filip Ignat	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
572	Muthi Dumitru I. Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
573	Cârcu Ștefan I. Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
574	Buzila Nicolae I. Iosif	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
575	Burdeți Mihăilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
576	Cârcu George I. T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
577	Scurtu Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
578	Salvan Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
579	Neamți Ionică	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
580	Roș Moisa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
581	Lacatiș Macedon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
582	Muthi Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
583	Irini Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
584	Ilovan George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și cei decorați

585	Olari Ștefan	Rebrîșoara	econom	soldat	-	X	-	-	-
586	Ani Vasile	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
587	Rebrean Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 21							23	-	-

Recapitulație

TOTAL PAGINA 1	24	-	-	-
TOTAL PAGINA 2	29	1	-	-
TOTAL PAGINA 3	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 4	29	-	-	-
TOTAL PAGINA 5	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 6	29	-	-	-
TOTAL PAGINA 7	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 8	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 9	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 10	29	-	-	-
TOTAL PAGINA 11	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 12	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 13	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 14	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 15	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 16	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 17	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 18	29	-	-	-
TOTAL PAGINA 19	29	-	-	-
TOTAL PAGINA 20	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 21	23	-	-	-
TOTAL	580	1	-	-
TOTAL GENERAL	581			

Rebrîșoara la 10 martie 1922.

Petru Moldovan, secretar comunal

TABLOU NOMINAL

cu soarta locuitorilor români din Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

Nr. crt.	Numele și prenumele	Soarta îndurată în timpul războiului					În urma decedatului sau dispărutului a rămas		Observare	
		Mort pe câmpul de luptă	Mort în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor	S-a reîntors acasă			Dispărut	Văduvă		Numărul orfanilor
				Ca invalid	Rănit, bolnav, însă în prezent e sănătos	Deplin sănătos				
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Ani Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
2	Bodiu Ioan I. Siu	-	-	-	-	X	-	-	-	-
3	Burduhos Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
4	Vlădica Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
5	Acu Petre I. D.	-	-	X	-	-	-	-	-	-
6	Bozbici Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
7	Dumitrean Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
8	Hader Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
9	Ilovan Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
10	Cotul Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
11	Păvăloaie George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
12	Linul Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
13	Constantin Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
14	Olărit Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
15	Acu Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-	-
16	Burduhos Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

17	Hoha Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
18	Doce Alexă	-	-	-	-	-	X	1	-	-
19	Corectură	-	-	-	-	-	-	-	-	evreu
20	Mureșan Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
21	Roș Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
22	Seni Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
23	Burdeț Alexă	-	-	-	-	-	X	1	-	-
24	Acul Dumitru I. D.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
25	Buhai Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 1		-	-	1	-	21	2	2	-	-
26	Burdeț Mihăilă	-	X	-	-	-	-	-	-	-
27	Ciuta George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
28	Doboca Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
29	Irini George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
30	Roș Ioan I. Ștef.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
31	Roș Ioan I. Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
32	Sângeorzan Ioan vântu	-	-	-	-	X	-	-	-	-
33	Tiron Petru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
34	Pop Ioan I. T.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
35	Țirca Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
36	Buhai Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
37	Buzilă Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
38	Băeș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
39	Cârcul Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
40	Catarig Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
41	Lup Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
42	Tofeni Alexandru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
43	Buhai Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
44	Bădița leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
45	Buhai Nicolai I. I.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
46	Burduhos Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
47	Ciocârlă Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
48	Lacatiș George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
49	Tirlișan Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
50	Irini Leon	X	-	-	-	-	-	1	-	-
51	Trifoi Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
52	Vlase Ioan	-	-	-	X	-	-	-	-	-
53	Buzila Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
54	Burduhos Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
55	Burduhos Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 2		1	1	-	-	26	1	1	-	-
56	Buzila Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
57	Pop Ion I. D.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
58	Cârcu Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-	-
59	Mihalca Petru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
60	Toderic Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
61	Bota Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
62	Cârcu Artene	-	-	-	-	-	1	1	4	-
63	Buzila Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

64	Burduhos Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
65	Buhai Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
66	Irini Demetriu	-	-	-	-	X	-	-	-	-
67	Catarig Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
68	Muthi Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
69	Roș Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
70	Salvan Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
71	Seni Ioan I. V.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
72	Sângeorzan Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
73	Bodiu Ioan I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
74	Burduhos Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
75	Jarda Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
76	Pop Macedon I. T.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
77	Sângeorzan Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
78	Seni Ioan I. P.	-	-	-	-	-	1	1	3	-
79	Acu George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
80	Buhai Traian	-	X	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 3		-	1	-	-	22	2	2	7	-
81	Bozomală Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
82	Bozbici Ion I. V.	-	-	X	-	-	-	-	-	-
83	Burdeț Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
84	Burdeț Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
85	Burduhos Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
86	Cârcu Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
87	Țirca Macedon	-	X	-	-	-	-	-	-	-
88	Cocârlă Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
89	Goarțe Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
90	Hader Macedon I. I.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
91	Hader Macedon I. I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
92	Lup George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
93	Moldovan George I. Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
94	Moldovan George I. Ștef.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
95	Moldovan Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
96	Moldovan Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
97	Mureșan Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
98	Mureșan Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
99	Neamț Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
100	Oniga Alexă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
101	Olari Dumitru	-	-	-	-	-	X	-	-	-
102	Pop Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
103	Pop Macedon I. Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
104	Pop Macedon I. Buhai Vas. și Maria	-	-	-	-	-	X	-	-	-
105	Rebrean Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
106	Roș Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
107	Corectură	-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	Vlasă Ioan	-	-	-	X	-	-	-	-	-
109	Ani Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
110	Bob Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-

**Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale**

	TOTAL PAGINA 4	-	1	1	1	23	3	-	-	-
111	Bodiul Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
112	Bodiul George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
113	Bodiul Alexa Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
114	Burduhos Iosif	-	-	-	-	X	-	-	-	-
115	Buta Ioan	-	X	-	-	-	-	-	-	-
116	Cârcul Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
117	Ciuta Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
118	Cotu Alexă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
119	Doce Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
120	Doboca Ieronim	-	-	-	-	X	-	-	-	-
121	Doboca Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
122	Dumitrean Niculai	-	-	-	-	-	X	-	-	-
123	Dumitrean George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
124	Eremei Macedon	-	X	-	-	-	-	-	-	-
125	Hoha Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
126	Herciug Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
127	Ilovan Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
128	Ilovan Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
129	Linul Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
130	Linul Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
131	Lup George	-	-	X	-	-	-	-	-	-
132	Lup Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
133	Moldovan Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
134	Morar Leon	-	-	-	-	-	X	-	-	-
135	Morar Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
	TOTAL PAGINA 5	-	2	1	-	20	2	-	-	-
136	Muti Niculai	-	-	-	-	-	X	-	-	-
137	Muti George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
138	Mureșan Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
139	Olăriț Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
140	Olari Costan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
141	Pop Lazar	-	-	-	-	-	X	-	-	-
142	Pop Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
143	Răcan Dumitru	-	-	-	-	-	X	-	-	-
144	Rebrean Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
145	Rus George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
146	Sângeorzan Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
147	Șeran Niculai	-	-	-	-	-	X	-	-	-
148	Urda Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-	-
149	Ani Iosif	-	-	-	-	X	-	-	-	-
150	Burdeț Pavel	-	-	-	-	-	X	-	-	-
151	Bozbici Dumitru I. V.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
152	Bozomală Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
153	Burdeț George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
154	Câta Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
155	Cârcu Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
156	Dumitrean Alexă	-	-	-	-	-	X	-	-	-
157	Doboca Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

158	Corectură	-	-	-	-	-	-	-	-	-	evreu
159	Lup Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
160	Lup Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
161	Lup George	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
162	Maiorean Anchidim	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
163	Mare Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
164	Pop Iacob	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
165	Pop Ștefan	X	-	-	-	-	-	1	3	-	-
TOTAL PAGINA 6		1	-	-	-	20	8	1	1	-	-
166	Pursuca Gavrilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
167	Pop Ion I. D.	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
168	Roș Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
169	Blidar Macidon	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
170	Bodiu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
171	Bodiu Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
172	Bozbici Ioan I. V.	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
173	Buhai Mihăilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
174	Clapău Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
175	Cârcul Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
176	Grivase Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
177	Hoha Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
178	Hoha Ionică	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
179	Herția Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
180	Lup Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
181	Moldovan Constantin	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
182	Olisău Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
183	Pop Niculai	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
184	Vlad Gavrilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
185	Moldovan George	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
186	Bozbici Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
187	Burduhos Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
188	Bădița Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
189	Căția Gavrilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
190	Cârcul George	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 7		-	-	-	1	22	2	-	-	-	-
191	Ciocârlă Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
192	Goartă Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
193	Irină Ioan	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
194	Iujan Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
195	Iovul Alexă	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
196	Muthi Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
197	Moldovan Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
198	Mare Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
199	Pop Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
200	Pop Victor	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
201	Sălvan Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
202	Tofeni Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
203	Burduhos George	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
204	Burduhos Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

205	Buta Anton	-	-	-	-	X	-	-	-	-
206	Grec Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
207	Irini Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
208	Jarda Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
209	Lacatiș Macedon	-	-	-	-	-	X	-	-	-
210	Lup Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
211	Mihalca George	-	-	-	-	-	X	-	-	-
212	Muthi Niculai	-	-	-	-	-	X	-	-	-
213	Pop Ilie	-	X	-	-	-	-	1	7	-
214	Răcan Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
215	Seni Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
216	Bozbici Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
217	Burduhos Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
218	Buzila Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
219	Ciocârlă Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-	-
220	Dumitrean George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 8		-	1	-	-	25	4	1	7	-
221	Goarță George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
222	Lacatiș Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
223	Oniga Iosif	-	-	-	-	X	-	-	-	-
224	Pop Valer	-	-	-	-	X	-	-	-	-
225	Roș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
226	Roș George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
227	Vereș Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
228	Buzilă Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
229	Bumbul Dumitru	-	-	-	-	-	X	-	-	-
230	Butta Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
231	Cotul Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
232	Ilovan Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
233	Mureșan Artene	-	-	-	-	X	-	-	-	-
234	Neamț Niculai	-	X	-	-	-	-	-	-	-
235	Olari Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
236	Roș Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
237	Sângeorzan Macedon I. D.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
238	Tofeni Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
239	Țeron Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
240	Băeș Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
241	Doce Vasile	-	-	-	-	-	X	-	-	-
242	Doboca Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
243	Lup Leon	X	-	-	-	-	-	-	-	-
244	Muthi Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
245	Moldovan Petru I. George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 9		1	1	-	-	21	2	-	-	-
246	Pop Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
247	Pop Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
248	Rotar Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
249	Sălvan Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
250	Corectură	-	-	-	-	-	-	-	-	evreu
251	Bozomală Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

252	Biro Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
253	Muthi Petre	-	-	-	-	-	X	1	6	-
254	Pop Ștefan	-	-	-	-	-	X	1	-	-
255	Seni Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
256	Bodiu Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
257	Buhai Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
258	Burdeț Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
259	Cotul Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
260	Hader Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
261	Jarda Alexă	-	-	-	-	-	X	1	4	-
262	Ilovan Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
263	Pop Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
264	Pop Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
265	Vereș Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
266	Ani Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
267	Bodiu Leon I. Grigore	-	-	-	-	X	-	-	-	-
268	Bozomală Mihăilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
269	Bozbici Alexă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
270	Burduhos Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
271	Butta Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
272	Burdeț Niculai	-	X	-	-	-	-	-	-	-
273	Belteag George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
274	Bodiu Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
275	Bodiu Ilie	-	-	-	-	-	X	1	4	-
TOTAL PAGINA 10		-	1	-	-	23	5	4	14	-
276	Bozomală Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
277	Cârcul Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
278	Cotul George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
279	Dumitrean Niculai	-	-	-	-	-	X	1	1	-
280	Eremei Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
281	Lup Ion (Maria)	-	-	-	-	X	-	-	-	-
282	Lup Ion (Trifon Palage)	-	-	-	-	X	-	-	-	-
283	Lăzăric Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
284	Linul Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
285	Mihalca Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
286	Mare Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
287	Pop Iopan I. M.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
288	Rebrean Cifor	-	-	-	-	X	-	-	-	-
289	Seni George	-	-	-	-	-	X	1	4	-
290	Sângeorzan Niculai I. G.	-	-	-	-	-	X	1	4	-
291	Tirziu Simion	-	-	-	-	-	X	1	6	-
292	Vlădica Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
293	Cotul Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
294	Roș Macedon	-	-	-	-	-	X	1	3	-
295	Rus Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
296	Sângeorzan Niculai I. Șt.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
297	Bodiul Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
298	Buzila Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
299	Bozbici Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

300	Cotul Costan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
	TOTAL PAGINA 11	-	-	-	-	20	5	5	18	-
301	Lacatiș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
302	Neamț Alexă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
303	Roș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
304	Țirca Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
305	Burdeț Ioan I. I.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
306	Cârcul Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
307	Irini Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
308	Sângeorzan Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-	-
309	Bodiu Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
310	Cotul Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
311	Roș Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
312	Roș Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
313	Rus Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
314	Bodiul Dumitru	-	-	-	-	-	X	-	-	-
315	Biro Ioan	X	-	-	-	-	-	1	3	-
316	Ciocârlă Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
317	Lup Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
318	Pop Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
319	Muthi Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
320	Sângeorzan Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
321	Tirlisan Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
322	Roș Macedon I. Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
323	Burdeț Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
324	Bozbici Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
325	Bozbici Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
326	Catarig Leon	X	-	-	-	-	-	-	-	-
327	Catarig Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
328	Pop Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
329	Moldovan Leon sucii	-	-	-	-	X	-	-	-	-
330	Olăriți Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
	TOTAL PAGINA 12	2	-	-	-	27	1	1	3	-
331	Buzila Iacob	-	-	-	-	X	-	-	-	-
332	Crimu Ioan Rebra	-	-	-	-	X	-	-	-	-
333	Bodiu George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
334	Acu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
335	Precup Emil	-	-	-	-	X	-	-	-	-
336	Bodiu Ioan învățător	-	-	-	-	X	-	-	-	-
337	Ciuta Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
338	Roș Ioan I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
339	Seni Niculai I. Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
340	Cocârlă Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
341	Cârcu George	-	X	-	-	-	-	-	-	-
342	Ani Leon	-	-	-	-	-	X	1	2	-
343	Roș Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
344	Buzila Ilie	-	-	X	-	-	-	-	-	-
345	Muti Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
346	Pop Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-

**Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale**

347	Sângeorzan Toader	-	-	X	-	-	-	-	-	-
348	Mare Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
349	Bodiu George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
350	Cârcul Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
351	Bozbici Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
352	Burduhos Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
353	Muthi Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
354	Neamțiu Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
355	Sângeorzan Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
	TOTAL PAGINA 13	-	1	2	-	21	1	1	2	-
356	Pop Grigore	-	-	-	-	X	-	-	-	-
357	Pop Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
358	Acu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
359	Mare Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
360	Tirlișan Alexa	-	-	-	-	X	-	-	-	-
361	Ani Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
362	Catarig Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
363	Roș Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
364	Buta Clement	-	-	-	-	X	-	-	-	-
365	Olaru George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
366	Pop Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
367	Roș Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
368	Seni Grigore	-	-	X	-	-	-	-	-	-
369	Cârcu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
370	Roș Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
371	Rozomală Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
372	Bodiu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
373	Buzila Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
374	Ciocârlă Niculae	-	-	-	-	X	-	-	-	-
375	Moldovan Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
376	Muti Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
377	Roș Lazar	-	-	-	-	-	X	-	-	-
378	Seni Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
379	Scurtu Dumitru	-	-	-	-	-	X	1	6	-
380	Pop George	-	-	-	-	-	X	1	-	-
381	Morar Niculai	-	-	-	-	-	X	-	-	-
382	Catarig Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
383	Olăseu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
384	Rus Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
385	Buhai Niculae	-	-	-	-	X	-	-	-	-
	TOTAL PAGINA 14	-	-	1	-	24	5	2	6	-
386	George Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
387	Bodiu Ioachim	-	-	-	-	X	-	-	-	-
388	Muti Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
389	Bodiu Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
390	Rebrean Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
391	Cotu Ștefan	X	-	-	-	-	-	1	7	-
392	Sas Ionică	X	-	-	-	-	-	-	-	-
393	Muti Ion I. Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

394	Mureșan Toma	-	-	-	-	-	X	-	-	-
395	Buhai Ionică I. Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
396	Cârcu Ion I. Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
397	Sârb Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
398	Mureșan Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
399	Tofeni Pavel	-	-	-	-	-	X	-	-	-
400	Bodiul Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
401	Bozbici Ion I. Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
402	Bozbici Ion L. V.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
403	Cârcul Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
404	Sas Dumitru I. Șt.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
405	Sângeorzan Toma	-	-	-	-	X	-	-	-	-
406	Galben Ștefan I. I.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
407	Ani George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
408	Linul Leon I. I.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
409	Pop Ștefan I. I.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
410	Pop Nicolai I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
411	Bodiu Ion I. Ale.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
412	Muti Dumitru I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
413	Pop petre I. Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
414	Doboca Dumitru I. George	-	-	-	-	-	X	-	-	-
415	Sângeorzan Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 15		2	-	-	-	25	3	1	7	-
416	Mihalea Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
417	Linul Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
418	Circa Ioan I. N.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
419	Acu Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
420	Eremei Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
421	Baieș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
422	Olari Iuliu	-	-	-	-	X	-	-	-	-
423	Ilovan Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
424	Buhai Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
425	Mihalea Dumitru	-	-	-	-	-	X	1	1	-
426	Pop Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
427	Pop Iacob	-	-	-	-	X	-	-	-	-
428	Bodiu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
429	Burduhos Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
430	Jarda Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
431	Pop Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
432	Seni Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
433	Roș Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
434	Muthi Mihăilă	-	-	X	-	-	-	-	-	-
435	Cârcu Mihăilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
436	George Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
437	Linul Iacob	-	-	-	-	X	-	-	-	-
438	Moldovan Iulian	-	-	-	-	X	-	-	-	-
439	Irini Dumitru învâțător	-	-	-	-	X	-	-	-	-
440	Seni Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
441	Salvan Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

442	Vlase Simeon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
443	Tofeni Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
444	Buzila Niculae	-	-	-	-	X	-	-	-	-
445	Burduhos Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 16		-	-	1	-	28	1	1	1	-
446	Burduhos Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
447	Burduhos Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
448	Cârcul Artene	X	-	-	-	-	-	1	4	-
449	Mihalea Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
450	Toderic Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
451	Bozbici Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
452	Grivase Ioan	-	-	-	X	-	-	-	-	-
453	Buhai Mihăilă	-	-	-	-	X	-	-	-	-
454	Burduhos Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
455	Lup Leon	-	-	-	-	-	X	-	-	-
456	Pop Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
457	Roș Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
458	Bota Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
459	Burduhos Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
460	Bădița Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
461	Tirlisan Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
462	Ciocârlă Niculae	-	-	-	-	X	-	-	-	-
463	Lacatiș George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
464	Pop Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
465	Buhai Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
466	Buzila Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
467	Lup Leon	-	-	-	-	-	X	-	-	-
468	Tofeni Alexandru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
469	Irimi Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
470	Lup Vasele	-	-	-	-	X	-	-	-	-
471	Lazar Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
472	Roș Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
473	Muti Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
474	Buzila Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
475	Muthi Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 17		1	-	-	1	26	2	1	4	-
476	Gurițac Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
477	Bodiu Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
478	Acul Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
479	Acul Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-	-
480	Bozbici Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
481	Băieș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
482	Buhai Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
483	Dumitrean Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
484	Hader Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
485	Hoha Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
486	Cotu Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
487	Păvăloe George	-	-	X	-	-	-	-	-	-
488	Linul Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

489	Ciurta George I. Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
490	Doce Alexa	-	-	-	-	X	-	-	-	-
491	Cârcu George I. P.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
492	Roș Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
493	Seni Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
494	Corectură	-	-	-	-	-	-	-	-	evreu
495	Tiron Petre I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
496	Doboca Nicolai	-	-	-	-	-	X	1	1	-
497	Mureșan Leon	-	-	-	-	X	-	-	-	-
498	Burza Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
499	Ani Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
500	Bodiu Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
501	Ciuta Alexandru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
502	Linul Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
503	Bozbici Toader	-	-	-	-	X	-	-	-	-
504	Buhai Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-	-
505	Salvan George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 18		-	-	1	-	27	1	1	1	-
506	Goarte Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
507	Galben Ioan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
508	Linul Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
509	Baltag Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
510	Corectură	-	-	-	-	-	-	-	-	evreu
511	Ciuta Ion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
512	Roș Petre	-	-	-	-	X	-	-	-	-
513	Scurtul Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
514	Roș Iosif	-	-	-	-	X	-	-	-	-
515	Nicolae Sârb	-	-	-	-	X	-	-	-	-
516	Scurtu Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
517	Mureșan Ioan I. d.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
518	Toderic Domide	-	-	-	-	X	-	-	-	-
519	Toderic Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-	-
520	Linul George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
521	Purcelean Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
522	Burduhos Todor	-	-	-	-	X	-	-	-	-
523	Pop Dumitru I. Arsenie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
524	Bumbu Ioan	-	-	X	-	-	-	-	-	-
525	Bumbu Anchidim	-	-	-	-	-	X	-	-	-
526	Cârcul Nicolae I. Simion	-	-	-	-	X	-	-	-	-
527	Burduhos George I. Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
528	Roș Dumitru I. George	X	-	-	-	-	-	-	-	-
529	Ani Leon I. N.	-	-	X	-	-	-	-	-	-
530	Ani Dumitru I. N.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
531	Ani George	-	-	-	-	-	X	-	-	-
532	Nistor Ioan	-	-	X	-	-	-	-	-	-
533	Pop Petru I. Ion	-	-	X	-	-	-	-	-	-
534	Pop Nicolae I. Șt.	-	-	X	-	-	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 19		1	-	5	-	20	3	-	-	-
535	Recan Nicolae	-	-	X	-	-	-	-	-	-

Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

536	Seni Grigore	-	-	X	-	-	-	-	-	-
537	Salvan George	-	-	X	-	-	-	-	-	-
538	Salvan George I. Șt.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
539	Tofeni Petru	-	-	X	-	-	-	-	-	-
540	Iujan Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
541	Iujan George	-	-	X	-	-	-	-	-	-
542	Burdeți Petre I. Șt.	X	-	-	-	-	-	-	-	-
543	Muthi Ioan I. Dumitru	X	-	-	-	-	-	1	5	-
544	Bodiu Nicolae I. Alexa	X	-	-	-	-	-	-	-	-
545	Cotul George I. Leon	X	-	-	-	-	-	1	1	-
546	Belteag Ioan	X	-	-	-	-	-	1	2	-
547	Muthi Ion mandea	X	-	-	-	-	-	-	-	-
548	Ani Ioan	X	-	-	-	-	-	1	2	-
549	Burduhos Simion	X	-	-	-	-	-	-	-	-
550	Burduhos Niculae	X	-	-	-	-	-	-	-	-
551	Burdeți George	-	-	-	-	-	X	-	-	-
552	Burduhos Leon	-	-	-	-	-	X	1	3	-
553	Buhai Ștefan	-	-	-	-	-	X	1	4	-
554	Sângeorzan Dumitru I. I.	-	-	-	-	-	X	1	3	-
555	Sângeorzan Dumitru I. N.	-	-	-	-	X	-	-	-	-
556	Sângeorzan Gavrilă	-	-	-	-	-	X	-	-	-
557	Bozbici Macedon	-	-	-	-	-	X	1	4	-
558	Bozbici Alexandru	-	-	-	-	-	X	1	4	-
559	Burdeți Alexa	-	-	-	-	-	X	1	5	-
560	Buzila George	-	-	-	X	-	-	-	-	-
561	Cotu Ion a Măriuchi	-	-	-	-	-	X	1	4	-
562	Constantin Dumitru	-	-	-	-	-	X	1	5	-
563	Flore George	-	-	-	-	-	X	1	1	-
564	Geroge Toader	-	-	-	-	-	X	1	1	-
	TOTAL PAGINA 20	9	-	5	1	3	12	14	44	-
565	Ilovan Ioan	-	-	-	-	-	X	1	2	-
566	Lup Lazar	X	-	-	-	-	-	1	6	-
567	Lup Ilie	-	-	-	-	X	-	-	-	-
568	Linul Macedon	-	-	-	-	-	X	1	1	-
569	Pop George I. Ion	-	-	-	-	-	X	1	-	-
570	Talpoș Gavrilă	-	-	-	-	-	X	1	1	-
571	Filip Ignat	X	-	-	-	-	-	1	3	-
572	Muthi Dumitru I. Pavel	-	-	-	-	-	X	1	2	-
573	Cârcu Ștefan I. Simion	-	-	-	-	-	X	1	1	-
574	Buzila Nicolae I. Iosif	-	-	-	-	-	X	1	2	-
575	Burdeți Mihăilă	-	-	-	-	-	X	1	1	-
576	Cârcu George I. T.	-	-	-	-	-	X	1	2	-
577	Scurtu Dumitru	-	-	-	-	-	X	1	6	-
578	Salvan Ion	-	-	-	-	-	X	1	2	-
579	Neamți Ionică	-	-	-	-	-	X	1	5	-
580	Roș Moisa	-	-	-	-	-	X	-	-	-
581	Lacatiș Macedon	-	-	-	-	-	X	-	-	-
582	Muthi Ștefan	-	-	-	-	-	X	-	-	-
583	Irimi Ioan	-	-	-	-	-	X	-	-	-

**Tablou nominal cu soarta locuitorilor români din comuna Rebrîșoara care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale**

584	Ilovan George	-	-	-	-	X	-	-	-	-
585	Olari Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
586	Ani Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-	-
587	Rebrean Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 21		2	-	-	-	5	16	14	34	-

Recapitulatie

TOTAL PAGINA 1	-	-	1	-	21	2	2	-	-
TOTAL PAGINA 2	1	1	-	-	26	1	1	-	-
TOTAL PAGINA 2	1	1	-	-	26	1	1	-	-
TOTAL PAGINA 4	-	1	1	1	23	3	-	-	-
TOTAL PAGINA 5	-	2	1	-	20	2	-	-	-
TOTAL PAGINA 6	1	-	-	-	20	8	1	1	-
TOTAL PAGINA 7	-	-	-	1	22	2	-	-	-
TOTAL PAGINA 8	-	1	-	-	25	4	1	7	-
TOTAL PAGINA 9	1	1	-	-	21	2	-	-	-
TOTAL PAGINA 10	-	1	-	-	23	5	4	14	-
TOTAL PAGINA 11	-	-	-	-	20	5	5	18	-
TOTAL PAGINA 12	2	-	-	-	27	1	1	3	-
TOTAL PAGINA 13	-	1	2	-	21	1	1	2	-
TOTAL PAGINA 14	-	-	1	-	24	5	2	6	-
TOTAL PAGINA 15	2	-	-	-	25	3	1	7	-
TOTAL PAGINA 16	-	-	1	-	28	1	1	1	-
TOTAL PAGINA 17	1	-	-	1	26	2	1	4	-
TOTAL PAGINA 18	-	-	1	-	27	1	1	1	-
TOTAL PAGINA 19	1	-	5	-	20	3	-	-	-
TOTAL PAGINA 20	9	-	5	1	3	12	14	44	-
TOTAL PAGINA 21	2	-	-	-	5	16	14	34	-
TOTAL	20	9	18	4	449	81	52	149	-
TOTAL GENERAL	581						52	149	

Concluzii privind locuitorii din comuna Rebrîșoara participanți la Primul Război Mondial conform statisticii ASTRA

Conform statisticii care a fost realizată de Societatea „ASTRA” din Sibiu la câțiva ani după terminarea războiului, Tabelul Nominal cu toți combatanții care au participat la Primul Război Mondial din localitatea Rebrîșoara a fost întocmit de o oficialitate locală, secretarul comunal Petru Moldovan, la data de 10 martie 1922.

În anii Primului Război Mondial (1914-1918) au fost mobilizați în Armata austro-ungară 581 de bărbați din localitatea Rebrîșoara.

Totalitatea combatanților au fost economi (plugari) în număr de 581.

Din totalul de 581 de bărbați:

- au murit pe câmpul de luptă: 20
- morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor și rănilor: 9
- au fost dați dispăruți: 81

În urma lor au rămas:

- 52 văduve
- 149 de orfani.

S-au întors acasă:

- Deplin sănătoși: 449
- Invalizi: 18
- Răniți, bolnavi, dar deveniți sănătoși: 4

Din punct de vedere al gradelor militare avem următoarea situație:

- Soldați: 548
- Frunțași: 2
- Caporali: 19
- Sergenți: 8
- Plutonier: 1
- Plutonier-major: 1
- Ajutor de sublocotenent: 1
- Locotenent: 1

Au fost decorați cu:

- Medalia de Argint pentru vitejie, Clasa I – 1.
- Medalia de Argint pentru vitejie, Clasa a II-a – 2.
- Medalia de Bronz pentru vitejie – 2.
- Medalia Crucea Carol – 1.

TABLOU CU LOCUITORII DIN REBRIȘOARA DECORAȚI ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Nr. crt.	Numele și prenumele	Ocupația	Gradul	Decorațiile Medaliiile			
				Argint I	Argint II	Bronz	Crucea Carol
1	Roș Ștefan	econom	Plutonier-major	da	da	da	da
2	Pop Ștefan	idem	caporal	-	da	da	-
TOTAL				1	2	2	1
TOTAL GENERAL				6			

FAMILII DE PREOȚI GRECO-CATOLICI DIN ȚARA NĂSĂUDULUI

1700 - 1948

DR. ELISABETA SCURTU

FAMILIA POP DIN REBRIȘOARA¹

La începutul secolului al XVIII-lea, credincioșii din Rebrîșoara dispuneau de două biserici de lemn, una ridicată în centrul satului și alta pe Gersa. În aceste lăcașe slujeau în 1733 șase preoți: Vasile Pușucha, Lazăr al popii Andrei, preotul Gavrilă împreună cu Dumitru și Petru, cei doi fii ai săi și Vasile Vălean². Cea mai cunoscută familie de preoți greco-catolici din Rebrîșoara a fost familia Pop. Din păcate nu-l putem identifica pe primul slujitor, acesta regăsindu-se probabil printre preoții enumerați mai devreme, prin urmare studiul nostru începe cu unul dintre urmașii săi, Vasile al popii.

Familia preotului „Vasile al popii” a fost menționată în documente, în 16 noiembrie 1745, când episcopul Petru Pavel Aron l-a informat pe primarul Bistriței despre nemulțumirile slujitorilor din Rebrîșoara care erau supuși la dări de către săteni. Cu acest prilej aflăm că preotul era văduv și trăia sub același acoperiș cu cei doi fii, Ignat, care era diacon, și Ion, laic³. În același context, în 4 iunie 1746, au fost amintiți din nou în împrejurările în care sătenii au încercat să-l supună la dări pe al doilea fiu al preotului care se opunea, fiind sprijinit chiar de protopop⁴. În 18 octombrie același an, episcopul unit a insistat pentru cauza diaconului Ignat din Rebrîșoara care s-a plâns că fratele său era impozitat⁵. Problema scutirii celui de-al treilea membru al familiei a stârnit nemulțumiri printre rebrîșorenii, care l-au determinat în cele din urmă să plătească dările cuvenite. În 20 februarie 1755, trei locuitori din comună au raportat magistratului că, în ciuda demersurilor lor, protopopul a intervenit în favoarea familiei preotului și i-a amenințat pe credincioși că „dacă satul nu va vedea să plătească contribuția pentru Ion al popii, satul va fi excomunicat”⁶. Mai departe, aceștia au specificat cum, de la întâmplarea în cauză, protopopul nu a vrut să-i mai cunune, spunându-le: „mergeți la sași, ei vă sunt de acu înainte popi, lăsați să vă cunune”⁷. Conflictul dintre familia preotului și săteni era mai amplu, aceștia din urmă acuzându-l pe parohul Vasile că a dat bani superiorilor bisericești ca să fie susținut, încât dacă acesta „ar da sumele dăruite în contribuție, i-ar rămâne peste impozitele ce datorește și bani de prisos”⁸.

Următorul preot din această familie a fost Ignat Pop, după cum arată ancheta din 1761, șirul slujitorilor uniți amintiți cu acest prilej, începând cu Ignat și continuând cu Iftode, Dumitru, Grigore, Petru, Doroftei și Vasile al popii⁹. Deși în ancheta amintită se menționează că Ignat era preot, însemnarea unei Evanghelii, aflată în biserica de pe Gersa, pare să contrazică acest fapt, precizându-se

¹ Material publicat sub titlul *Familia de preoți Pop din Rebrîșoara (jud. Bistrița-Năsăud)*, în „Revista Bistriței”, XXXII, 2018, pp. 132-142.

² Virgil Șotropa, *Două tablouri istorico-statistice din anii 1714 și 1733...*, p. 22.

³ *Idem*, Alexandru Ciplea, *Documente bisericești*, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, 1925, nr. 2, pp. 23-24.

⁴ *Ibidem*, pp. 26-27.

⁵ *Ibidem*, pp. 28-29.

⁶ Virgil Șotropa, *Revolta Districtului năsăudean*, în AS, Năsăud, 1937, nr. 22, p. 33.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*.

DR. ELISABETA SCURTU

că „Această scrisoare s-a făcut de noi preoții din Rebrîșoara, de față fiind toți: popa Dumitru, diacon Ignat, popa Gersei, popa Simion, popa Vasile, mensa făurar în 25 de zile 1765”¹. Cert este că preotul Ignat sau Natu Pop, cum a rămas în conștiința locală, și-a început slujirea din funcția de diacon. Despre activitatea sa mai știm că a purtat oficiul de jurat al scaunului protopopesc vreme de 16 ani, fiind prețuit de protopopii Atanasiu Anton și Anton Nasodi². Ca preot a slujit în localitate până la începutul secolului al XIX-lea.

Înainte de a-l cunoaște pe al treilea slujitor din această familie, amintim o tradiție a locului, neconfirmată de documente, care spune că Ion, al doilea fecior al popii Vasile, ar fi avut un fiu care a ajuns preot pe Gru, dar care la un moment dat s-a spânzurat³.

Preotul Natu Pop a avut patru copii: Grigore, Iosif, Petre și o fată, Tavifta⁴. Dintre aceștia, tânărul Grigore Pop a fost trimis la Blaj pentru a deveni preot, la comanda regimentului, în noiembrie 1810⁵. După studii a fost catihet la compania a VIII-a între 1818-1851 și între 1850-1865 catihet la școala normală și la gimnaziul din Năsăud, fiind și asesor vicarial⁶, funcții pe care le-a îndeplinit simultan cu slujirea în parohia Rebrîșoarei. A fost un preot bine instruit, interesat de prosperitatea culturală și prestigiul zonei, după cum arată și cererea sa, din 11 iulie 1850, întocmită alături de vicarul Macedon Pop în numele preoților din regimentul militar, prin care a solicitat reclădirea Institutului militar din Năsăud, incendiat și distrus în 1849 de către rebelii maghiari⁷. Totuși, preocupările sale privind veniturile materiale și dese neînțelegeri cu alți preoți, printre care și cu fiul său, ori cu sătenii pe această temă, i-au atribuit eticheta de avar și „sac fără fund”.

Primele divergențe pe acest subiect au apărut încă de la începutul slujirii sale, fiind în conflict cu preotul Ioan Mureșan. Acesta din urmă a fost capelanul lui Natu Pop, însă după întoarcerea lui Grigore de la studii, care l-a înlocuit pe tatăl său în 1818, s-a stabilit ca cei doi preoți să împartă pământurile parohiale și satul în două, iar slujirea la biserică să se facă cu schimbul⁸. Această înțelegere a durat până în 1825, când, în urma unor conflicte, vicarul l-a desemnat pe Grigore Pop să slujească în biserică din sat, iar Ioan Mureșan în cea de pe Gersa, veniturile urmând să fie împărțite mai departe ca până atunci. În 1834, preotul Mureșan s-a plâns din nou de comportamentul colegului său, care a acaparat pământurile cele mai bune și 88 de case din partea sa de sat. Înfațișăți din nou înaintea vicarului, acesta l-a instituit pe Grigore Pop ca paroh, iar pe Ioan Mureșan capelan, prin urmare cel din urmă trebuia să fie ascultător și supus parohului. După rânduiala firească, funcțiile ar fi trebuit acordate invers, fapt pentru care Mureșan amintea cu amărăciune mai târziu, că i-a luat „puterea cu puterea vicărășiei” și „s-au înturnat toate îndărăt, fiul peste tatăl său și ucenicul peste dascălul său”⁹. Tensiunea dintre cei doi slujitori poate fi remarcată și din felul în care Ioan Mureșan îl caracteriza pe celălalt, ca fiind „pătruns de tăt până la ficați de patima lăcomiei”¹⁰ și „plin de iuțime, cu râvnă de izbândă, groaznic și acru la cătare, greu la vorbă, minteni blastămă, ocărăște și afurisește oamenii”¹¹.

Nici relația parohului cu credincioșii nu a fost mai bună, căci a fost acuzat, după cum vom vedea mai departe, că pretindea stole neobișnuit de mari, avea un comportament care lăsa de dorit, era neglijent față de credincioși și parohie, iar cât despre viața privată, după cum sugera un cunoscut al familiei, pe „preoteasa sa adesea o învinețește cu bătaia, nu apucă a se desvineți și iarăși o melestuește,

¹Leon Muthi, *Rebrîșoara, mărturii pentru eternitate*, Cluj Napoca, Editura Nereamia Napocae, 2004, p. 288.

²Ștefan Buzilă, *Protopopii și vicarii Năsăudului*, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, 1940, nr. 27, p. 263.

³Leon Muthi, *Rebrîșoara, mărturii pentru eternitate*, vol. I-II, Cluj-Napoca, Editura Nereamia Napocae, 2004, p. 288.

⁴Arhivele Naționale Bistrița-Năsăud (ANBN), d , fond *Emil Precup*, dosar 3, f. 115 v.

⁵Macedon Pop, *Vicarii năsăudeni*, Ediție adnotată și adăugită de Nestor Șimon, editori Adrian Onofreiu, Lucian Vaida, studii introductiv Ion Cârja, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2014, p. 63.

⁶Leon Muthi, *op. cit.*, p. 289.

⁷Virgil Șotropa, *Contribuții la istoria școalelor năsăudene*, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, 1929, nr.11, p. 10.

⁸ ANBN, fond *Emil Precup*, dosar 3, ff. 107-111.

⁹*Ibidem*, f. 114.

¹⁰*Ibidem*, f. 115.

¹¹*Ibidem*.

FAMILIA POP DIN REBRIȘOARA

așa încât strigă tuluvei, săriți vecini că mă omoară”¹. Despre acestea a mărturisit mai târziu chiar și fiul preotului Grigore, Ștefan Pop.

Grigore Pop și soția sa Iftenia au avut șase copii: Maria, Ana, Ștefan, Raveca, Leon și Ludovica². Pe cei doi feciori i-a apropiat de funcțiile bisericești, pe Ștefan l-a trimis la Blaj ca să-i urmeze la preoție, iar pe Leon l-a susținut să ajungă cantor.

Preotul Ștefan Pop s-a născut în 1822. După studiile elementare și cele teologice a fost hirotonit ca preot și pregătit pentru credincioșii din Rebra, însă pentru că acolo era dorit Ioachim Pavelea din Salva, a fost numit cooperador în parohia tatălui său. Această decizie a fost urmată de nenumărate certuri care au marcat din păcate întreaga comunitate.

În general, dezbinările își aveau originea în administrarea și împărțirea veniturilor parohiale. În 3 martie 1853, Grigore Pop a scris Vicariatului, amintind despre rânduiele existente între preoții anteriori, dorind aplicarea terțialității între el și fiul său (acea regulă conform căreia veniturile erau împărțite în trei, dintre care parohului îi reveneau două părți, iar capelanului o parte). Ca argument susținea că Ștefan nu avea copii, pe când parohul trebuia să aibă grijă de preoteasa bolnavă, avea doi prunci neașezați, a fost jefuit, gospodăria i-a fost arsă în timpul evenimentelor din 1848 și prin urmare era plin de datorii³. Ca răspuns, Ștefan Pop a arătat, în 18 aprilie același an, că tatăl său l-a nedreptățit de nenumărate ori și nu numai pe el, ci fiind angrenat în mai multe procese cu alți membri ai familiei, cu frații, ginerii și chiar cu fetele sale, demonstra încă o dată că nu era „iubitor de fericirea rudeniilor sale”⁴.

Tânărul a scris o epistolă lungă prin care și-a prezentat toate nemulțumirile legate de tatăl său încă din copilărie, când nici nu se puneau problema să ajungă preot. Încă de copil a fost „pus ca prunc păstor la oi, de unde numai pronia cea dumnezeiască m-a tras a fugi la școalele Năsăudului și Prea onorat răposatul vicar Marian m-a primit ca discipol”⁵, se plângea el, ștergând astfel orice merit al tatălui său în ce privea educația sa. Elev fiind, apoi teolog, n-a fost sprijinit material deloc de părintele care, după absolvire, în loc să-l susțină să slujească în parohie (așa cum făceau cam toți preoții cu fiii lor), l-a trimis la oi ca să sporească averea familiei. Nici măcar căsătoria n-a fost din inițiativa sa, fiind nevoit să facă și acest pas, în iulie 1850, tot la presiunea părinților. A și argumentat de ce nu a vrut să se însoare: „știind pe mama cam dedată spre băutura de vinars și nesuferitoare de om străin în casă, pe tatăl meu om aspru și cu fire cu totul necăjitoare și ciudată, n-am vrut a mă căsători și în vreo trei rânduri m-am cerut să mă lase la civil (...) Pentru că mama fiind învățată în beție a da multe din casă pentru băutura și dacă o avea noră a zice toți că dă nora sa”⁶. Din fericire, măcar soția și-a ales-o singur, altfel nu ar fi avut mama atâtea de obiectat, care, în momentul în care i-a fost prezentată viitoarea noră, nu s-a putut abține să nu-l întrebe de față cu toți ai casei: „de ce mi-ai adus fleandura și țiganca asta în casa mea?”⁷.

În ce privește viața de familie a avut totuși intuiție bună. Scandalurile și certurile prevăzute au avut loc atât de des, și atât de intens, încât au ajuns până la Năsăud, iar subiectele de ceartă au fost din cele mai diverse și banale, de pildă părinții i-au ascuns hainele de sărbătoare trebuind să muncească și să slujească doar într-un rând de haine, cât lipsea de acasă, socrii o alungau pe noră pe la vecini, iar lipsurile, inclusiv cele alimentare, erau la ordinea zilei. Neînțelegeri existau și din cauza veniturilor bisericești, de la bani, de la fuioarele de lână pe care le primeau cu prilejul „umblatului” cu crucea, de la prescuri sau de la pământul parohial. Până la urmă tinerii au fost alungați din casă, pe motiv că ar fi furat niște haine, perne și niște cingeață, că au spart lacătele și au umblat la băutura. (Băutura era sub lacăt!) Rămăși fără locuință, au fost trimiși de paroh să stea în moara de pe Vale, capelanul având datoria să slujească la acea parte pământuri și o porcelușă de cinci săptămâni „plină

¹*Ibidem.*

²ANBN, *Colecția registrelor parohiale greco-catolice de stare civilă*, registrul 979, ff. 78-79.

³ANBN, fond *Vicariatul Rodnei*, dosar 74, ff. 23-24.

⁴*Ibidem*, dosar 51, ff. 18-25.

⁵*Ibidem.*

⁶*Ibidem.*

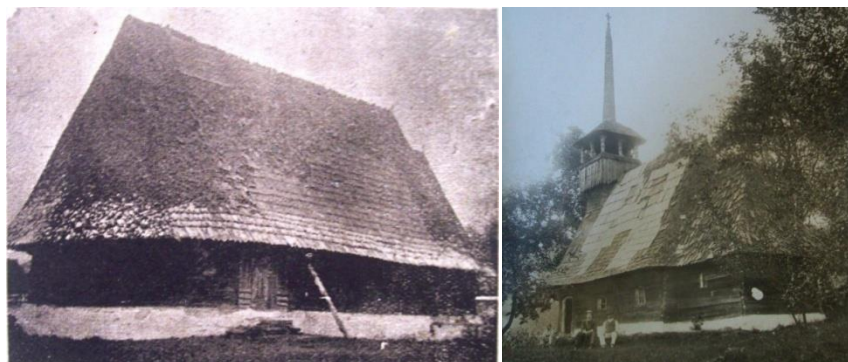
⁷*Ibidem.*

DR. ELISABETA SCURTU

de rapor și de bube”¹, totul contrastând cu averea părintelui care număra „oi peste 100 numai cu averea părintelui care număra „oi peste 100 numai cu lapte, fără sterpe, 4 boi vrednici peste 400 fl., 5 cai, 2 vaci și viței și mulți porci”². Din păcate, nici de atâta avere nu s-au putut bucura, pentru că părintele le-a cerut să plece, altfel va dărâma căsuța. În încheierea scrisorii, tânărul a cerut să rămână mai departe rânduiala împărțirii veniturilor pe jumătate, rugându-se de vicar să stăruiască pe lângă tatăl său să-i mai cedeze ceva din pământuri și din averea mișcătoare³. Scrisoarea este interesantă și din perspectiva studierii intimității familiei, fiind una din rarele plângeri de acest fel.

În fața unei situații atât de disperate, Vicariatul a răspuns, în 20 august 1853, hotărând în favoarea tânărului⁴. De asemenea, pentru că s-a verificat starea materială precară pe care o avea capelanul, vicarul a demandat parohului ca să-i dea din grădină o porțiune pentru curte, să poată cultiva niște legume, muștrând ușor comportamentul parohului: „și alți frați preoți dau fiilor lor capelani și din sesiunea patrimonială, așa încât aceștia sunt conțeniți să-i dea asemenea și din aceasta, batăr a treia parte, care toți părinții cu feciori fac”⁵. Vicariatul a dat totodată asigurări că va veghea ca toate hotărârile sale să fie îndeplinite în acest caz.

Totuși, conflictul abia deschis va continua, izbucnind mai puternic în 1856. În intervalul acesta, preotului Ștefan Pop i s-au încredințat biserica și credincioșii de pe Gersa, în lăcașul din sat slujind numai tatăl său. Spre sfârșitul anului 1855, Grigore Pop era nemulțumit de decizia Vicariatului, amintind din nou vechile rânduieli existente pe vremea tatălui și bunicului său⁶, plângându-se de abuzurile săvârșite de capelan care a botezat, „a slobozit casa”, a „umblat” cu crucea de Bobotează și a înmormântat credincioși care au aparținut de partea sa de sat, a făcut slujbe în biserica din centru, și-a neglijat credincioșii peste care era răspunzător, a lucrat din pământurile care se cuveneau parohului și i-a luat o parte din enoriași⁷. Tras la răspundere, în 1 ianuarie 1856, capelanul nu s-a lăsat dezarmat, ci și-a acuzat tatăl de același comportament și mai mult decât atât, susținea că acesta l-a vorbit de rău înaintea credincioșilor, răspândind tot felul de bârfe neadevărate (sau parțial neadevărate credem noi, dacă e să ne luăm după unele documente), printre care că nu și-ar fi terminat studiile la Blaj de unde ar fi fost exmatriculat, că nu știa sluji, nu cunoștea toate rânduielile bisericești, a influențat și întăritat pe unii săteni împotriva sa, sfătuindu-i să nu-i mai plătească pentru unele slujbe. În consecință, și-a arătat dezamăgirea față de paroh, concluzionând de-a dreptul dramatic: „mare rușine simțesc eu (...) când sunt silit a răspunde unele ca acestea asupra tatălui meu”⁸.

Bisericile din Rebrîșoara, cea din centru, demolată la începutul secolului al XX-lea și înlocuită cu alta de zid, și biserica de pe Gersa, existentă și astăzi, declarată monument istoric.

¹*Ibidem.*

²*Ibidem.*

³*Ibidem.*

⁴*Ibidem*, f. 49.

⁵*Ibidem*, f. 50.

⁶*Ibidem*, dosar 74, ff. 78-79.

⁷*Ibidem*, dosar 85, ff. 1-3.

⁸*Ibidem.*

FAMILIA POP DIN REBRIȘOARA

Conflictul dintre cei doi slujitori a implicat din păcate toată comunitatea, împărțind-o în două sau chiar mai multe tabere. Găsim și situații confuze în care sătenii îl susțineau când pe unul, când pe celălalt preot, sau aducând revendicări contradictorii. Cert este că în această perioadă, numai liniște sufletească nu se putea găsi la Rebrîșoara. De altfel, Grigore Pop a alimentat și a amplificat orice divergență dintre credincioși și fiul său, încercând să-l determine să-și caute altă parohie. De pildă, în 9 ianuarie 1859, mai mulți rebrîșoreni au înaintat o jalbă Vicariatului, în care afirmau că Ștefan Pop a ocupat aproape toată porția canonică, nesocotindu-și astfel părintele și parohul, iar cât despre slujirea acestuia, susțineau că „morții nu vrea a-i înmormânta fără numai pe bani gata sau pe zălog și morboși periclitați de moarte nu vrea a-i împărțăși cu sfințele sacramente, că nu-i îndatorat”¹. După câteva zile, la data de 15, și-au reluat șirul nemulțumirilor, arătând că de fapt tânărul preot a fost hirotonit pentru parohia Rebra, ajungând capelan în comună în urma insistențelor tatălui său, iar ca „răsplată” și-a însușit aproape toate veniturile parohiale ale tatălui său². Semnatarii se rugau să se intervină și capelanul să primească doar ce i se cuvenea, iar parohul să nu mai fie păgubit³. Aceleași doleanțe au fost exprimate în 7 februarie și de către Grigore Pop care a condamnat, de asemenea, purtarea fiului său⁴ și a solicitat o comisie care să reîmpartă terenurile bisericii⁵. Și din nou, instanțele bisericești au fost nevoite să-i împace. Înțelegerea instaurată de Vicariat a durat cât o recoltă, pentru că certurile au reizbucnit și încă mai puternic.

În străduința de a-l înlătura din parohie pe fiul său, parohul a încercat să se folosească și de unele demersuri juridice, acuzându-și fiul că nu completează matricolele corect⁶ sau că avea o purtare nedemnă față de credincioși. Ca exemplu l-a amintit pe Ion Mureșan căruia i-ar fi luat sapa pentru că nu a plătit taxa pretinsă pentru mersul cu crucea în ajunul Bobotezei⁷, sau pe Doboacă Zaharie, căruia i-a cerut mai mult decât obișnuita stolă de 35 de cr. pentru botezul unui copil⁸. Desigur că în acest conflict fiecare slujitor avea nevoie de susținători pe care-i atrăgeau de partea lor și care trebuiau să le întărească poziția înaintea Vicariatului. Așa s-a angrenat tot satul (când spunem tot satul, ne referim la reprezentării și oamenii de seamă ai comunității. Femeile și copiii nu aveau nicio legătură cu procesul de luare a deciziilor comunității), într-o discordie care avea să tot dureze. În 21 octombrie 1860, parohul s-a plâns din nou de atitudinea fiului său nesupus și nepăsător, cu privire la ajutorul pe care era dator să i-l dea în purtarea circularilor și înscrierea în protocoale, lucru pentru care, spunea bătrânul paroh, a pătimit într-o inspecție a pretorului care a găsit mai multe nereguli în scrierea documentelor⁹. Nu găsim nicio investigație în acest sens, prin urmare tindem să credem că a fost o strategie de-a parohului de a-și intimida fiul. Mai mult, în 8 mai 1861, a fost readusă în discuție problema împărțirii credincioșilor și a pământului după prevederile din 1853¹⁰.

Cuprinși de frenezia nemulțumirilor și acuzelor, preoții din Rebrîșoara au pierdut uneori din vedere nevoile spirituale ale credincioșilor. De un comportament neadecvat au fost acuzați ambii slujitori, sătenii fiind furioși de multe practici ale acestora. Într-o plângere din februarie 1863, îi considerau „sac fără fund” pentru că pretindeau stole mari și nu îngropau morții pe timp de vară sau de epidemie până nu li se achitau sumele cerute. Situația era cunoscută și autorităților civile, iar pentru a se evita astfel de cazuri, căpitanul Districtului Năsăud, Alexandru Bohăntiel, a solicitat Vicariatului să țină un sinod în care să se stabilească o sumă fixă a stolelor¹¹. Totuși, Grigore Pop a respins orice acuzație, precizând, la 8 aprilie același an, că: „nici la o funcțiune n-am trecut peste stola care se da în

¹*Ibidem*, dosar 121, f. 1.

²*Ibidem*, f. 3 r-v.

³*Ibidem*.

⁴*Ibidem*, f. 4.

⁵*Ibidem*, f. 60.

⁶*Ibidem*, dosar 134, ff. 3-4.

⁷*Ibidem*, f. 23.

⁸*Ibidem*, f. 31.

⁹*Ibidem*, f. 48.

¹⁰*Ibidem*, dosar 147, f. 33.

¹¹*Ibidem*, dosar 172, ff. 19-20.

DR. ELISABETA SCURTU

Năsăud și nouă acuma împărtășită, ba încă tot mai puțin și de la cei tare săraci nimic, nici nu m-a arătat nimeni, batăr că servesc acum de 45 de ani ca paroh”¹.

În 16 iulie 1865, preotul Grigore Pop a murit în vârstă de 69 de ani de „umflătură din lontru”², astfel, în parohia Rebrîșoarei a rămas un singur slujitor, Ștefan Pop.

Am fi tentați să credem că odată cu parohul a fost îngropată și sămânța discordiei, însă din păcate aceasta a înflorit mai bogat ca până atunci. Oricum, comunitatea era deja învrăjbită și divizată, iar preotul rămas s-a dovedit a fi, după spusele sătenilor, mai aprig și mai nesătul decât răposatul tată. Chiar în anul morții parohului, în 13 august, o parte a comunității a înaintat o plângere adresată direct „Înaltului Arhiepiscopat Greco-Catolic Unit pentru Transilvania în Blaj”, în care relatau despre abuzurile slujitorului din Rebrîșoara după moartea tatălui său. (Adică într-o lună! Cam prea scurt timpul, totuși...). Cum s-a răzbunat pe un enoriaș care și-a permis să-i închidă calul și mai multe vite, pe care Ștefan Pop le-a lăsat să pască prin țarinile oamenilor, l-a înjurat pe jude și a încurajat și alți săteni să o facă, preoteasa a făcut gesturi obscene și a vorbit urât și multe alte asemenea fapte. Semnatarii s-au declarat gata de „a părăsi religia unită și a se lipi de ritul greco-oriental” (veșnica amenințare când nu le convenea ceva...) și din cauza stolelor prea mari: „stola pentru înmormântarea unui mort câte 2 fl. iar în comuna noastră 6-10 fl., pentru cununia în comunele vecine se plătesc 2-3 fl., însă în Rebrîșoara cu pedeapsă pentru buzunarul preotesc 3-20 fl., câte 8-10 fl.”³. Nemulțumirile privitoare la taxele mari, erau explicate prin faptul că parohia asigura un venit modest, iar preoții, în comparație cu sătenii, erau „foarte bogați, având și casele și posemintele lor proprii, totuși nu se pot hrăni dacă nu vor stoarce plăți neaprobate și fără lege de pe poporeni”⁴. Nici oficierea slujbelor - susțineau cei care au depus petiția - nu era conform canoanelor sau obiceiurilor, dacă sătenii nu aveau bani pentru înmormântare, slujba se oficia noaptea „spre scandalul lumii și a comunelor vecine”⁵, iar în loc de „crednițe” foloseau o lespede de piatră. Cât despre socotelile bisericești, acestea erau „neglijate, rațiunile se fac și se pun numai din partea preotului și fără știrea comunei, curatorul suprem care ar trebui să fie răspunzător pentru bunul bisericii este tot miser și neștiutor de carte și în loc de a se administra bunul bisericii, o întrebuițează spre scopuri proprii”⁶. Deși plângerea a fost trimisă direct la Blaj, din dorința de a forța puțin lucrurile, aceasta a fost redirecționată către Gherla, mai departe Consistoriul cerând Vicariatului să facă investigații asupra situației⁷.

Nu știm cât de intimidat a fost preotul Ștefan Pop de toate acestea, dar măcar a avut o vreme de lucru, pentru că toate acuzele trebuiau contrazise cu martori și dovezi, acolo unde se putea. Prin urmare, în 30 octombrie, a cerut un răgaz de încă 8 zile peste termenul stabilit să dea socoteală, pentru a putea aduna documentele necesare⁸. În strategia sa de apărare a trimis scrisori preoților din comunele vecine, interesându-se care erau sumele percepute pentru diferite slujbe în comparație cu cele solicitate de el, justificând acest demers prin faptul că sătenii erau revoltați: „ai mei poporeni tot îmi scot ochii că eu aș lua de la funcțiune mai mulți bani ca frăția voastră”⁹. În tot acest timp, antistia comunală a continuat să strângă dovezi împotriva acestuia, precum cele consemnate în protocolul din 8 octombrie 1865, întocmit la oficiul comunei Rebrîșoara. Cu această ocazie, Sevastian Salvan a relatat întâmplările petrecute cu prilejul înmormântării soției sale, când, rugându-l pe preot să vină la slujbă, chiar dacă nu avea toți banii ceruți, acesta a refuzat să participe până când săteanul l-a amenințat că se va plânge judeiului comunal. Atunci slujitorul i-a vorbit urât și i-a stabilit o taxă mai mare. Cele mai neplăcute momente s-au întâmplat însă chiar la serviciul funerar, când a mers cam cu 50 de pași înaintea alaiului fără să facă și opriri, deși cei care duceau sicriul nu mai puteau merge din pricina obo-

¹*Ibidem*, f. 39.

²*Idem*, fond *Colecția registrelor parohiale greco-catolice de stare civilă*, registrul 979, ff. 78-79.

³*Idem*, fond *Vicariatul Rodnei*, dosar 200, ff. 35-39.

⁴*Ibidem*.

⁵*Ibidem*.

⁶*Ibidem*.

⁷*Ibidem*, f. 47 r-v.

⁸*Ibidem*, f. 54.

⁹*Ibidem*, f. 56.

FAMILIA POP DIN REBRIȘOARA

selii. Și mai înjositor a fost când la una dintre opririle îngăduite, „a afumat gardul Mariei Runcanu cu tămâie în batjocură, iar nu sălașul unde era mortul”¹, mai departe a „mers până la groapă, acolo rugându-l de dezlegarea lui Lazăr, asigurându-l pentru acea plată competența de 33 cr. nu a voit a o deslega, zicând cum că Evanghelia se află în biserică și așa s-a astupat repausata”². Săteanul a fost dator să plătească și slujbele pe care preotul nu le săvârșise³.

În 9 octombrie a venit mult așteptatul răspuns al parohului la acuzele făcute de săteni în 13 august. Ștefan Pop a reușit să demonstreze că o parte dintre acestea erau false, demersurile fiind inițiate de jude care dorea să-l schimbe cu orice preț. Printr-o adeverință, datată în 13 octombrie, câțiva dintre semnatarii plângerii trimise la Blaj, au mărturisit că în documentul din 13 august, au susținut doar reducerea stolei, prin revenirea la taxele de pe vremea regimentului, fără să aducă vreo acuză preotului. Cum a fost posibil să semneze un document al cărui conținut nu îl cunoșteau? Explicația vine tot de la săteni. Neștiind să scrie și să citească, au crezut pe cuvânt inițiatorii petiției când aceștia le-au prezentat revendicările, semnând - așa după cum au spus - doar pentru reducerea stolei. (De altfel, nici semnătura lor nu e chiar... semnătură. Cum nu știau să scrie, nici măcar numele, notarul, judele sau cineva care mânuia condeiul le scria numele, iar ei doar făceau un „x” în dreptul acestuia. Sau după cum frumos se exprimau în limbajul vremii, semnau „prin apăsarea crucii în dreptul numelui”). Tot cu acest prilej, au arătat că judele și notarul i-ar fi înștiințat despre sumele mari pe care preotul le-ar cere pentru slujbe, negând cu îndârjire peste toate, că ar fi dorit să treacă vreodată la „religiunea cea neunită”⁴. O altă adeverință, din 15 octombrie, care cuprinde mărturia lui Ioan Marc, întărește de asemenea faptul că o parte din semnatori, nu au cunoscut conținutul întregului document prezentat de antistia comunală, cu nenumăratele sale puncte, nici n-au avut cunoștință de subscrierea numelui⁵. Preotul și-a păstrat dreptul de apărare la sfârșit, demontând metodic fiecare acuză, apărându-se și acuzând la rândul său pe cei care s-au pus contra sa⁶. Din perspectiva sa, răspunzător pentru tensiunile din sânul comunității era judele Avacom Linul, împreună cu notarul Toma Mihalca și alți câțiva săteni considerați niște „oameni nepașnici, semeți și sfadnici”, „malițioși” și „farisei”, care-i incitau pe credincioși. Mai mult, prin funcțiile pe care le ocupau, aceștia au încercat de mai multe ori să-l intimideze, amenințându-l la un moment dat chiar cu temnița pe motiv că ar lipsi bani din lada bisericii, iar toate învinuirile care i se aduceau nu erau altceva decât pretexte pentru înlăturarea sa din parohie⁷.

Și pe parcursul anilor următori această încordare a persistat, iar printre împotrivitorii slujitorului s-au numărat și persoane bisericesti, de pildă curatorul Iacob Ciuta, care în mai multe rânduri s-a exprimat că-l va alunga pe Ștefan Pop și va aduce alt slujitor în sat⁸. Miza contestatarilor lui Ștefan Pop a fost însă aducerea unui capelan în biserică de pe Gersa, cam toate acuzele fiind însoțite și de această cerere. Din 1871 a început un alt episod în viața credincioșilor din Rebrîșoara, sătenii de pe Vale (de pe Vale sau pe de Gersa, e același loc) cerând Episcopiei numirea a încă unui preot. Inițial cererea le-a fost respinsă, pentru că nu exista casă parohială, iar pământurile existente abia puteau asigura traiul zilnic unui preot, în vreme ce stola era puțină. Totuși, li s-a propus să ridice casă parohială, să dea porțiune canonică din pământurile comunale, fără să aducă atingere veniturilor primului preot, și să dea o plată de 200 fl. anual⁹. Deși în parte au consimțit să asigure aceste beneficii noului preot¹⁰, pentru ca lucrurile să fie lămurite de la început, întreaga comunitate trebuia să dea declarație în scris înaintea oficiului vicarial că-și va respecta angajamentele¹¹.

¹*Ibidem*, ff. 57-60.

²*Ibidem*.

³*Ibidem*.

⁴*Ibidem*, f. 62, r-v.

⁵*Ibidem*, f. 63.

⁶*Ibidem*, ff. 104-105.

⁷*Ibidem*.

⁸*Ibidem*, dosar 224, ff. 49-50.

⁹*Ibidem*, dosar 285, f. 34.

¹⁰*Ibidem*, dosar 317, ff. 25-27.

¹¹*Ibidem*, f. 55.

DR. ELISABETA SCURTU

În 13 septembrie 1873, preotul rebrîșorean, acuzat și până atunci în nenumărate rânduri, a fost adus din nou în atenția Consistoriului pentru diferite practici necanonice, demonstrate prin mărturia unor săteni. Tot cu acest prilej s-a readus în discuție dorința celor de pe Gersa de a avea un cooperador, fiind dovedit că celor 8-900 de suflete Ștefan Pop le „liturghisează numai foarte rar, nu le face învățături și se sălbăticește tinerimea, au murit mulți neprevăzuți, storce stole îndoite, fără bani gata nu voiește a-i înmormânta, îi rușinează prin beția sa pe la prohoadele publice”¹, iar dacă toate aceste fapte le-a făcut încă de tânăr, poporenii se declarau neîncredători că preotul se va îndrepta la bătrânețe².

Demersurile celor de pe Gersa de a avea slujitor s-au intensificat pe măsura continuării și accentuării conflictului cu preotul. Se pare că era singura soluție viabilă care să aducă liniștea în această parohie, astfel că, în ședința Consistoriului, din 17 mai 1873, sătenilor li s-au arătat din nou condițiile pe care trebuiau să le îndeplinească pentru numirea unui preot³. În 13 august 1878, dintre trei candidați propuși pentru funcția capelanială, Ștefan Pop l-a desemnat pe Vasile Pop din Sângeorz⁴. Instituirea sa nu a mai avut loc, iar într-o scrisoare, din 8 decembrie același an, tânărul a cerut cu insistență o altă parohie, aflându-se în mare dificultate financiară⁵. Între timp, în Rebrîșoara a început să slujească Iacob Maiorean, fiul preotului din Nepos. Numai bine nu putea fi. După o scurtă perioadă, capelanul a fost nemulțumit că parohul nu-i dădea partea convenită din veniturile parohiei, în vreme ce parohul a cerut retragerea din funcție a acestuia pentru că a încercat să-i atragă pe săteni de partea sa, făcând slujbe „cu plata foarte moderată”⁶, a agitat poporul și i-a sfătuit să facă parte din poporul lui. După îndepărtarea lui Maiorean, următorul propus a fost Teodor Mureșan, care era un fiu al satului, cu avere în localitate și mulți susținători, fiind preferat la un moment dat chiar de Ștefan Pop. Relația dintre Mureșan și paroh însă, s-a răcit repede și a devenit tensionată, în locul său ajungând să fie numit Anton Precup. În 11 iulie 1881, o parte dintre susținătorii lui Mureșan s-au declarat dezamăgiți de posibila alegere a lui Precup, „un țaran din Piatra”⁷, cum îl caracterizau, iar mai târziu spre sfârșitul aceluiași an, puneau succesul numirii sale pe seama legăturilor de sânge, pentru că „se afla înrudit cu dl. preot Ștefan Popu (...) și anume maica lui Anton Precup e vară primară cu d-lui preotul Ștefan Pop. La fel și cu notarul comunal Gavrilă Linul, muierea acestuia e soră dulce cu mama lui Anton Precup, prin urmare acestuia mătușă”⁸. Cu privire la evenimentele din Rebrîșoara, într-un alt context, s-a exprimat și preotul din Prislop, Nechita Suia, care sublinia reușita lui Precup mulțumită relațiilor și „atențiilor”, adică pentru că „a uns mai bine carul ca să poată să cadă Mureșanu”⁹.

În decembrie 1881, Alexa și Arsente Muthi, conducătorii grupului care-l susțineau pe Mureșan, acuzau că Precup și unchiul său care era notar, au măsluit listele și scrisorile prin care se cerea ca Precup să fie numit preot, trecând unele nume de două-trei ori sau însemnându-i pe unii săteni fără să fie consultați. Mai grav, îl condamnau pe vicarul Grigore Moisil că ar fi avut anumite foloase în schimbul numirii lui Precup, însă în spatele tuturor uneltirilor se afla, fără îndoială, nimeni altul decât Ștefan Pop¹⁰. Cu toate acestea, în ianuarie 1882, i s-a acordat interimatul parohiei lui Teodor Mureșan¹¹, dar neînțelegerile dintre slujitori au continuat. În vreme ce capelanul era nemulțumit că Ștefan Pop nu i-a cedat partea sa din veniturile preoțești și din porția canonică, parohul s-a plâns că Mureșan a făcut slujbe în partea sa de sat, nu a făcut însemnări în matricole, de multe ori botezații, cununații sau morții rămânând „neînfricați”¹².

¹*Ibidem*, ff. 86-87.

²*Ibidem*.

³*Ibidem*, f. 55.

⁴*Ibidem*, dosar 402, f. 148.

⁵*Ibidem*, f. 208.

⁶*Ibidem*, ff. 212-213.

⁷*Ibidem*, dosar 452, f. 93.

⁸*Ibidem*, ff. 196-197.

⁹*Ibidem*, f. 215.

¹⁰*Ibidem*, ff. 269-274.

¹¹*Ibidem*, dosar 472, f. 22.

¹²*Ibidem*, ff. 58-59.

FAMILIA POP DIN REBRIȘOARA

Mai mult, a început să sape în trecutul capelanului, folosindu-se de orice l-ar fi ajutat să-și discrediteze colegul. De la paroh aflăm că era leneș, în timpul studiilor a învățat carte pe spesele tatălui său și „printre degete a fost lăsat să treacă dintr-o clasă în alta”¹. A fost ordonat chiar dacă a avut un copil nelegitim cu Iuliana Arpad, cu care a locuit în sat aproape două luni, sătenii respectând-o „ca pe o preoteasă”². După o vreme s-a despărțit de ea și s-a căsătorit cu Iulia Maior, o femeie rea, pizmăriță „încât se sfădește cu toate femeile din sat, iar sătenii i-au scornit atributul de țigancă de pe câmpie”³.

Explicațiile tânărului privind logodna și celelalte scuze au fost de prisos, nu l-au ajutat să-și întărească poziția nici înaintea superiorilor bisericești, nici a parohului, în cele din urmă renunțând la parohie.

Facem două precizări despre viața privată a capelanului. Într-adevăr fusese logodit cu Iulia Arpad care era romano-catolică, însă Episcopia a refuzat să-și dea binecuvântarea pentru această căsnicie din cauza confesiunii tinerei, prin urmare a rupt logodna și s-a căsătorit în cele din urmă cu Iulia Maior. Despre acel copil nelegitim nu știm nimic.

Cei care susțineau acest lucru erau preotul Pop și călugărul Târziu, un personaj emblematic care a încercat să-i întoarcă pe reabrișoreni spre ortodoxie, având o capelă mică în locuința sa. E posibil să se fi folosit în acest scop chiar și de conflictul celor doi preoți, la un moment dat avea deja câțiva susținători, printre care chiar și Ștefan Pop. În matricole nu am găsit niciun fel de însemnare despre acest copil. Dacă totuși acesta ar fi existat, nu credem că ar fi scăpat așa ușor de ochii vigilenți ai sătenilor și de bârfele care circulau, mai ales că Mureșan a fost unul dintre cei mai încercați capelani din această zonă.

Ștefan Pop și Elisabeta nu au avut urmași, dar au adoptat doi copii. Fiica, Elena Haderu, născută în 1847, s-a măritat cu Vasile Ilovan, iar Ioachim, originar din Parva, a ajuns unul din cantorii bisericii din sat. După moartea lui Ștefan Pop, petrecută în 8 august 1888, în Reabrișoara a fost numit ca administrator Anton Precup. Și în sfârșit a fost pace!

Familia preotului Anton Precup, după cum am arătat deja, nu era străină de Reabrișoara. Mama lui era fata cantorului Petre Pop, fratele preotului Grigore Pop și prin urmare vară primară cu Ștefan Pop. Firoana Pop s-a căsătorit cu Isai Precup din Piatra în 1854. Copiii acestora au avut cariere importante, la moartea Firoanei, în 4 aprilie 1907, necrologul amintea despre realizările celor patru copii: Anton era preot, Gavrilă profesor, Raveca era măritată cu preotul Vasile Dumbravă din Salva, iar Ana căsătorită cu preotul Iosif Mureșan, slujitor în satul natal al soției⁴.

Anton Precup s-a căsătorit în 25 septembrie 1881, la 25 de ani, cu Victoria Șioldea, în vârstă de 19 ani, fiica preotului din Mititei, Basiliu Șioldea⁵. Nașii de cununie au fost Ioachim Mureșan alături de soția Iosefina și Ioan Drăgan, învățător din Zagra, împreună cu soția Leontina⁶. Chiar dacă provenea dintr-o familie numeroasă, tânăra Victoria a avut parte de educație, ceea ce o recomanda pentru a fi soție de preot. Mai mult decât atât și tatăl era preot. Basiliu Șioldea, născut în 27 aprilie 1831 în Mititei, în familia grănicerilor Mașteiu și Marinca Șioldea, a crescut alături de încă doi frați, Macedon și Ionică. A frecventat școala națională și cea trivială din Zagra, continuându-și studiile la Năsăud și Blaj. Din 1849 până în 1851 a fost învățător în Sângeorz, urmând teologia la recomandarea oficiului vicarial, studii începute în 1852 și finalizate în anul următor. În 23 noiembrie 1853 a fost ordonat preot și numit în parohia Mititeiului⁷. A fost căsătorit cu Nastasia Pavelia, una dintre fiicele preotului Petru Pavelia din Salva. Deși a avut o familie numeroasă, preotul s-a străduit să le ofere copiilor șansa de a urma diferite cariere, în 1895 amintea cu mândrie într-o informațiune cerută de Vicariat, că toți copiii aveau traiul asigurat: Anchidim era căpitan la honvezi, Leon era mutat în România, Victoria era preoteasă, Valeriu econom, adică agricultor, Ludovica preoteasă, iar ultimii doi,

¹*Ibidem*, dosar 517, ff. 144-147.

²*Ibidem*.

³*Ibidem*.

⁴ANBN, fond *Emil Precup*, dosar 65, f. 9.

⁵*Ibidem*, dosar 20, f. 26.

⁶*Ibidem*.

⁷Emil Precup, *Un vrednic preot grănicer*, în *AS*, nr. 21, Năsăud, 1937, pp. 569-572.

DR. ELISABETA SCURTU

Vasile și Ioan, de asemenea economi¹.

Revenind la Anton Precup, ginerele amintitului preot, acesta și-a început preoția în Chiuza, în 28 decembrie 1883, iar în 27 noiembrie 1888 a fost instituit în Rebrîșoara. A fost unul dintre slujitorii harnici ai comunei, în timpul său s-a ridicat în localitate o biserică nouă de zid în centrul satului, în locul celei de lemn, și o școală nouă. De asemenea, a înființat Reuniunea de citire, Societatea de consum și valorizare pe acții și Agentura Astei. În 1902 a fost propus ca slujitor în Rodna, însă a refuzat. În mai 1919, din cauza extinderii parohiei și a unor probleme de sănătate a primit în funcția de capelan pe Emil Ștefănuțiu². Pentru sânguința de care a dat dovadă a fost numit paroh, apoi arhidiacon onorar, protopop onorar cu facultatea de a purta brâu roșu, asesor consistorial, administrator interimar al oficiului vicarial. În 1923 a primit medalia din partea regelui „Răsplata muncii pentru biserică”³.

Anton și Victoria Precup au avut șase copii. Aurelia, cea mai mare fiică, s-a căsătorit în 22 noiembrie 1900, la 18 ani, cu dr. Iulian Chitul de 26 de ani, fiul Martei Chitul, născută Mureșan⁴. Mariajul celor doi a fost curmat brusc prin moartea tinerei soții la doar 21 de ani⁵. Anhidim, a fost teolog la Gherla, dar de asemenea și-a pierdut viața de tânăr⁶, a urmat Emil, doctor în filosofie, care a urmat o interesantă carieră în învățământ; Elisabeta, alintată de cei din familie Beti, Gavril, care a urmat teologia la Gherla, apoi la Budapesta, mort din păcate în 11 august 1921⁷ și Valeria, care a murit și ea în 10 august 1915⁸. Din păcate, din cauza morții premature, nici unul dintre cei doi fii teologi nu a reușit să ducă mai departe moștenirea spirituală a acestei familii. Anton Precup a murit în 7 august 1932⁹.

Comparativ cu alte familii de preoți din Țara Năsăudului, istoria familiei Pop din Rebrîșoara se remarcă prin abundența surselor documentare, care ne permit cunoașterea unor aspecte din viața privată. Pe de altă parte, exemplul acesteia sugerează că descendența preoțească sau strânsa înrudire a slujitorilor nu era neapărat rețeta de succes a parohiei, iar disfuncționalitățile apăreau atunci când existau conflicte între preoți, indiferent dacă erau rude sau nu.

¹ANBN, fond *Vicariatul Rodnei*, dosar 767, f. 120.

²*Ibidem*, dosar 1219, ff. 19-20.

³*Ibidem*, dosar 1262, f. 3.

⁴ANBN, fond *Colecția registrelor parohiale greco-catolice de stare civilă*, registrul 977, ff. 26-27.

⁵ANBN, fond *Emil Precup*, dosar 65, f. 21.

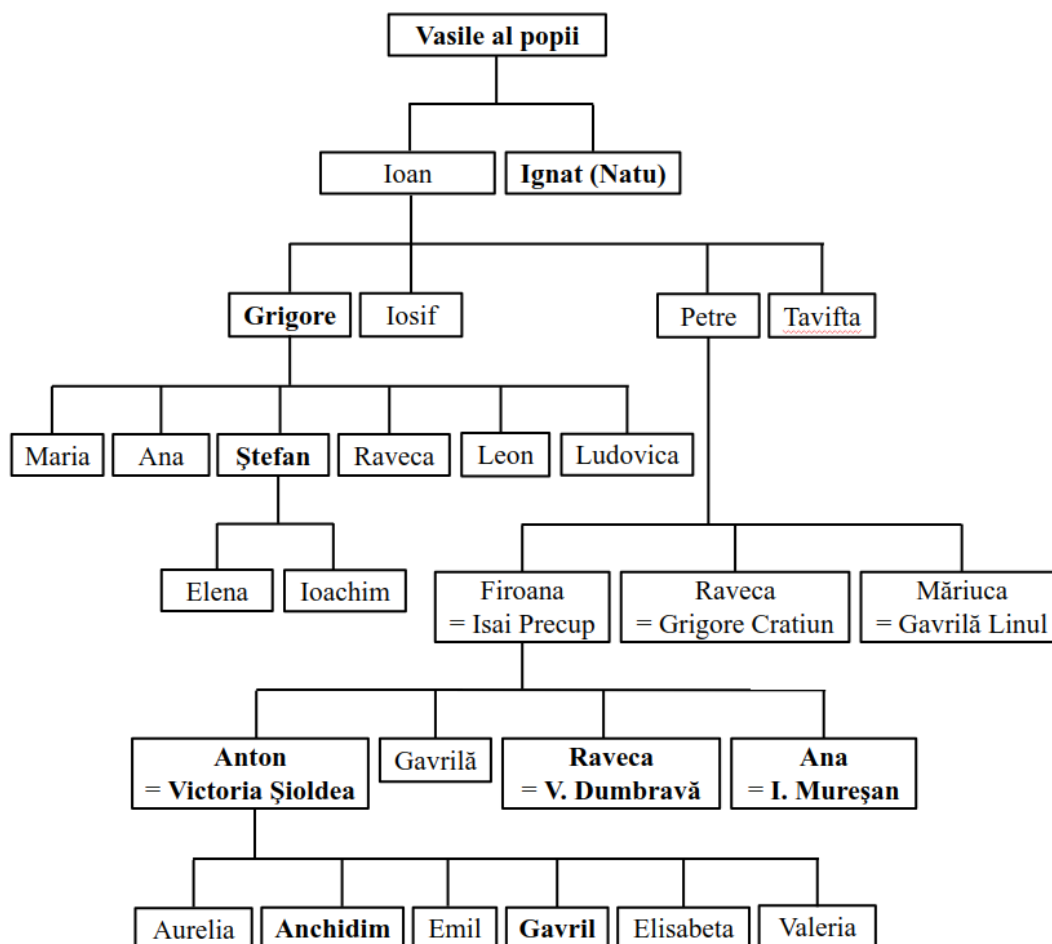
⁶*Ibidem*, dosar 61, f. 27.

⁷*Ibidem*, dosar 65, f. 12.

⁸*Ibidem*, dosar 61, f. 27.

⁹*Ibidem*, dosar 65, f. 3.

FAMILIA POP DIN REBRIȘOARA

Schia genealogică a familiei Pop din Rebrîșoara

M-am născut pe 30 Martie 1989 în Dorohoi, județul Botoșani. Tata este din Sângeorz-Băi, iar mama din Cristinești, Botoșani.

Încă din copilărie m-au atras artele vizuale și îmi plăcea foarte mult să desenez. Una dintre surorile mele desena foarte frumos și m-a motivat și pe mine să explorez acest mijloc de exprimare artistică. Cred că talentul pentru arta plastică este moștenit în parte de la bunica din partea tatălui care avea o deosebită îndemânare în meșteșugul popular, mai ales în confecționarea costumelor populare. Cu mândrie păstrez două ii de la ea. Tatăl meu avea plăcere în a desena și a sculpta obiecte populare în lemn...

Dedic această apariție în revista „Pisani Sângeorzene” tatălui meu care a iubit cel mai mult locurile natale, colinele Sângeorzului și, care, astăzi, se odihnește într-o veșnicie pe una din ele. Fără doar și poate, a reușit să îmi transmită și mie aprecierea pentru locul natal, pentru natura, cu totul specială și pentru graiul local, de care mă voi bucura mereu.

MIRELA JOJA